HT

lm:f
nfl

Not in Zegarra
Estudio
in Concurso
literario en honor
de Santa Rosa de
Lima.

AD MIRABILIS VITA
S. ROSAE
A. SANCTA MARIA
Virginis Peruanæ Tertiæ
Regulæ Ordinis S. Dominici
Quam
CLEMENS X. SOLEMNI
Canonizationis ritu, Sanctorum
Catalogo adſcripſit Anno
1671. 12. Aprilis.

Iuxta Exemplar Romæ impreſſum.

COLONIÆ
Apud MICHAELEM DEMENIUM Bibliopo-
lam, ſub ſigno Nominis JESU
M. DC. LXXI.

Permiſſu Superiorum.

JOHN CARTER BROWN

everendiſſimo, Eximio, Ampliſſimo Pręſuli ac Domino omino Philippo, SS. Theologię octori abſolutiſſimo, celeberrimi onaſterij S. Nicolai in Brauvvei- r, Ordinis Divi Benedicti, Sacræ nionis Bursfeldenſis, Abbati Di- niſſimo, Domino temporali ibi- em, in Clotten, Meſſenich, Locis- ue annexis &c. Domino ac Patro- o omni obſervantia colendiſſi- no.

R*Oſam purpuratam & diadematã florũ Reginam quam rectè terræ ſtellam dixit, (quisquis dixit:) hoc eleganti præco-*

¶ 2 nio

nio exornavit Sapho. Si floribus Jupiter, vellet imponere Regem, Rosa inter flores regnum obtineret. Et rectè; eſt ſiquidem illa ornamentum terræ, plantarum decus, oculus florum, prati rubor, pulchritudo coruſcans, cura amorq́ue veris, cœlitum voluptas, horti purpura, veprium ſanguis, corolarum oſtrum, murex ruborum, valetudinis Antiſtita, morborum fugatrix, reparatrix ſanitatis, capitis ornatus, narium deli-

tium, illicium oculorum. I-ta de Roſa paſſim, roſacei odoris amantiſſimi Scrip-tores. Liceat nunc idemmet mihi Roſæ noſtræ Peruanæ (ſeu verius dixerim Elyſiæ) adaptare: nam ut à Prin-cipe elogio exordiar, quis eam terræ ſtellam negave-rit, quæ utrique ſimul hæ-miſphærio (quod aſtrorum nulli conceſſũ eſt hactenus) tota nunc illuceſſit, ſimulq; utramq; cœli faciem immo-ta obradiat: & ut prima ex novo orbe uſque in ve-

terem fulgores probatæ ſan-ctitatis eiaculata eſt; ita vi-ciſſim è veteris orbis Vati-cano (aurigante numinis clementia de cœlo, favente in terris vicario numinis Clemente IX.) ad ſuos an-tipodas, iam reflectit nova luminum ſuorum phæno-mina æqualiter & jugiter ſpectabilis ultra & citra æ-quatorem? Quis valetudi-nis antiſtitam, morborum fugatricem, reparatricem ſanitatis diffitebitur, qui legerit; quod in peccatorũ

ſubitis converſionibus, & obſtinatione cordium emolliẽda fuerit mirabilis? quod ejus defunctæ attactu, odore, veneratione, mors morbi pericula depulſa fuerint? quod defunctæ Cingulum, vela, particulæ veſtium, ægris parturientibus debilibus, medicinã diſtillarint? quod eius ſepulchro exemptus pulvis, dyſſenteriam, ſynanchẽ, phrænesim, cancrum, herniam, febres, papulas aliaq; id genus Cacoſyntheta mirabiliter curarit?

rit? quodve vel Roſæ imagines, contactu lepram, apoſtemata, impetigines abſtergant? Arthritidem, Hydrocelam, anginã ſanent: dentium ſtomachi cranij doloribus medeantur? Dominus virtutum, (qui eſt mirabilis in Sanctis ſuis) recẽti memoria, noſtriſq; prope temporibus, teſtatiſſima hæc mirabilia (non ſub Roſa celanda, ſed de Roſa orbi publicanda) per eam operari dignatus eſt. Cujus vitam

mox ſubnexam ac ſtylo Romano non tam expreſſam, (quis enim poſſet?) quam adumbratam, quisquis legerit; ſelectiſsimarum uirtutum Roſas colliget: imo & ſaluberrimæ compunctionis ſpinas inveniet. (Nulla enim Roſa ſine ſpinis.) Tuis autē manibus tuoque obtutui, Rev.^me^ Præſul, *hanc Roſā tot virtutibus vernantē offerendā primum duxi; tum ut inter varias officij tui puncturas, bono Chriſti odore (quē ſpirat, Roſa,) recre-*

eris: tum ut tibi, doctrinæ ac honoris Thomiſtici Zeloſiſſimo propugnatori, Religionisq́ noſtræ fautori gratioſiſsimo (qua de cauſa in tuo ære ad ſortis uſq́ deſperationem ſumus omnes) vel aliquot amoris & obſervãtiæ tributum pendam; ex floribus enim (quos inter Roſa iure & more primas tenet) quibusdã Dynaſtis ac Principibus maiorum noſtrorũ memoria tributa penſitari ſolita, ſcribit Joannes Metellus. Dilexit M. Patriar-

cha Benedictus vel ipſas ſpi-nas in quibus dirã, ſed mi-ram invenit medicinam: de quo eleganter quidam,

Scire cupis roſei flos exeat unde pudoris?
Sola Roſas potuit gignere puncta Venus.

non igitur abs te Rever.^me^ Domine, *tuoq; reflorido aſ-ceterio ac roſeto repulſam timet Roſa noſtra, nam & ipſa dilexit ſpinas, noluitq; ſine ſpinis vivere cum hor-tulanũ ſuum ſpinis in cruce coronatum videret. Quæ tua eſt modeſtia affectum*

æſtimare dignaberis animumq́ offerētis, & perfunctorio ſaltem nictu libellum perſtringere non gravaberis. Ita porro inter ſpinas præſulatus tui, vivas Suaviter ac Conſtanter, *ut perpetuis ac immarceſſibilibus roſis in cælo coronet te Deus. Dabā Coloniæ ex Conventu S. Crucis Ord. Præd.* 17. *Maij Anno* 1668.

Reverendiſſimę & Eximię Amplitudinis tuę

Submiſſiſſimus Servus.
F. Joannes Wilhelmus Lipman SS. Theol. Lic. Ord. præd.

S^mi D. N. D.

CLEMENTIS
DIVINA PROVIDENTIA
PAPÆ IX.

Breve Beatificationis ROSÆ de S. Maria Limanæ, in Regno Peruano Indiarum Occidentalium, tertij Ordinis S, Dominici.

CLEMENS
PAPA IX.

AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

SAnctæ Matris Eccleſiæ, quæ Virgo caſta uni viro deſponſata eſt Chriſto

ſto; glorioſa fœcunditas, in omni quidem prole, quam per Dei gratiam quotidiè profert, multipliciter gaudet, in *Sacris* verò Virginibus, quæ ſtudioſè charismatum meliorum æmulatione expertē carnalis contagionis integritatem virtutum floribus exornarunt, ineffabiliter exultat atque floret. Illarum quæ accenſis lampadibus exierunt obviam Sponſo, & intraverunt cum eo ad nuptias, ſublimem gloriā condignis honoribus in terris celebrari decet: ut quæ ſequuntur Agnū quocumque ierit, luctanti cum ſæculi tentationibus infirmitati noſtræ, adjutorij cœleſtis opem atq; præſidium à Sponſo jugiter impetrare dignentur. In hanc curam Nos ex debito paſtoralis officij, quo Catholicæ Eccleſiæ adſtringimur, propenſiùs incumbentes, pijs Catholicorum Regum, aliorumque

Chriſti

Chriſti fidelium votis, quibus ancillarum Dei in cœlis regnantium veneratio in terris promovetur, libenter annuimus, ſicut maturâ deliberatione adhibitâ, ad Omnipotentis Dei gloriam, Eccleſiæ honorem, Chriſtianæ Religionis robur, ac ſpiritualem fidelium conſolationem atque ædificationem ſalubriter in Domino expedire arbitramur. Cum itaq; diligentiſſimè diſcuſsis atque perpenſis per congregationem venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum proceſſibus de Sedis Apoſtolicæ licentia confectis ſuper vitæ ſanctitate, & virtutibus in gradu heroico, quibus Serva Dei Roſa de S. Maria, Virgo Limana tertij Ordinis Sancti Dominici, multipliciter claruiſſe, necnon miraculis, quæ ad ejus interceſsionem à Deo patrata fuiſſe aſ-

ſe aſſerebantur, Congregatio præ-
ſata coram Nobis conſtituta una-
nimiter cenſuerit, quandocunque
Nobis videretur ad ſolemnem e-
juſdem Servæ Dei Roſæ Canoni-
zationem, juxta Ritum ejuſdem S.
R. E. tutò poſſe deveniri, interim
verò indulgeri, ut in toto orbe ter-
rarum Beata nuncupetur. Hinc eſt,
quod Nos pijs atque enixis chariſ-
ſimi, in Chriſto Filij noſtri Caroli
Hiſpaniarum Regis Catholici, ac
chariſſimæ in Chriſto Filiæ noſtræ
Mariannæ Reginæ viduæ ejus Ge-
nitricis, & totius Ordinis S. Do-
minici ſupplicationibus, Nobis ſu-
per hoc humiliter porrectis benig-
nè inclinati; de præfatorum Car-
dinalium conſilio, & unanimi aſ-
ſenſu, auctoritate Apoſtolicâ te-
nore præſentium indulgemus, ut
memorata Dei Serva Roſa de S.
Maria inpoſterum Beatæ nomine

nun-

nuncupetur, ejusque corpus & reliquiæ venerationi Fidelium (non tamen in Proceſſionibus circumferendæ) exponantur; imagines quoque radijs ſeu ſplendoribus exornentur, atque de ea ſub duplici ritu recitetur Officium, & Miſſa celebretur de Virgine, non Martyre ſingulis annis, juxta rubricas Breviarij & Miſſalis Romani die vigeſimâ Sextâ Auguſti, quæ prima eſt non impedita poſt diem vigeſimam quartam ejuſdem menſis, quâ Spiritum Creatori reddidit: Hæc verò in locis dumtaxat infrà ſcriptis, nempè in Civitate, & Diœceſi Limana, ac in univerſo Ordine *S.* Dominici tam Fratrum, quàm Monialium, & quantum ad Miſſas attinet, etiam à *Sacerdotibus* confluentibus. Præterea primò dumtaxat anno à datis hiſce litteris, & quoad Indias, à die quo eædem

dem præſentes litteræ illuc pervenerint, inchoando in Eccleſijs Civitatis, & Diœceſis, ac Ordinis prȩfatorum, nec non in omnibus Cathedralibus, & Metropolitanis Hiſpaniarum, & Indiarum, ſolemnia Beatificationis ejusdem cum Officio & Miſſa ſub ritu duplici majori, die ab Ordinarijs conſtitutâ, & intra ſex menſes promulganda, celebrandi facimus facultatem. Romæ verò in Eccleſia S. Iacobi Nationis Hiſpanorum intra bimeſtre, poſtquam tamen in Bàſilica Principis Apoſtolorum celebrata fuerint eadem ſolemnia, pariter celebrari permittimus. Non obſtantibus Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, ac decretis ſuper non cultu editis cæterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem præſentium litterarum tranſumptis, ſeu

ſeu exemplis, etiam impreſſis, manu Secretarij præfatæ Congregationis Cardinalium ſubſcriptis, & Sigillo Præfecti ejuſdem Congregationis munitis, eadem prorſus fides ab omnibus, & ubique tam in iudicio, quam extra illud habeatur, quæ præſentibus ipſis haberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romę apud Sanctam Sabinam ſub annulo Piſcatoris, die duodecima Februarii, M. DC. LXVIII. Pontificatus noſtri anno primo.

[L. S.]

I. G. Sluſius.

INDEX CAPITVM VITÆ S. ROSÆ.

CAPUT I.

Roſæ Natales, Indoles, Educatio, votumq; virginitatis. Folio 1

CAP. II. *Roſæ erga Parentes mira obedientia, pietas, Sollicitudo.* 4

CAP. III. *Roſa, ut ſequatur veſtigia S. Catharinæ Senenſis, Tertio S. P. Dominici Ordini adſcribitur.* 8

CAP. IV. *Roſæ mira animi ſubmiſſio, virgineus candor, benignitas, aliaque virtutes.* 12

CAP. V. *Roſæ mira abſtinentia, prodigioſa ieiunia; Eadem tenerum corpus ciliciis, flagris, catenis domat.* 16

CAP. VI. *Roſa capiti aculeatam coronam infigit; eiusdem lectulus, cervical, nocturna vigiliæ.* 24

CAP. VII. *Roſæ domeſtica Solitudo, fuga publici, cellula peranguſta.* 31

CAP. VIII. *Roſæ cum Chriſto mira deſponſatio, Pronubâ Auguſtiſſima Imperatrice Angelorum.* 37

CAP. IX. *Roſa perpetuò Orationis ſtudio miram*

mirã aſſequitur cum Deo unionem. 41
CAP. X. *Deſolatoriis, viſionibus exercetur, ac horrendas alterius vitæ pœnas deguſtat. Doctorum examen ſubit, & ab illis mirum in modum probatur.* 46
CAP. XI. *Roſa cum Chriſto, Deiparâ & S. Catharina Senẽſi familiariter, iucundè, aſſiduè deliciatur, domeſticâ tutelaris Angeli conſuetudine fruitur, variè luctatur cum Dæmone, ſemper victrix.* 53
CAP. XII. *Roſæ, perſecutionibus, morbis, ærumnis preſſæ prodigioſa tolerantia.* 62
CAP. XIII. *Roſæ ardentiſſimus erga Sponſum amor, variis indiciis manifeſtatur; impetratum ab illa miraculum ſudantis imaginis, ut Chriſtum omnibus amandum perſuadeat.* 67
CAP. XIV. *Roſa cum imagine Deiparæ familiare conſortiũ: In divina Crucis ſignũ Religio: mutui honores, quibus illa & S. Catharina Senenſis ſe proſequuntur.* 73
CAP. XV. *Roſæ fervidus amor & cultus in divinam Euchariſtiam, pro qua ad Martyrium ſe accingit.* 77
CAP. XVI. *Roſæ eximius pro periclitan-*

tantiū animarum Salute zelus, & ſtudium conſulendi corporali Saluti Proximorū ſupra modulum Facultatū. 82
CAP. XVII. Roſa magna in Deo fiducia, crebrò in ſuis ſuorumque neceſſitatibus explorata. 89
CAP. XVIII. Roſa Divinitus cognoſcit, ædificandum in urbe Limana S. Catharinæ Senenſis Cœnobiū. Eidem alia complura arcana Deo revelāte patefiunt. 93
CAP. XIX. Roſa mortis ſuæ præſcia, cum Ægritudine generosè luctatur, & ſanctiſſimè moritur. 97
CAP. XX. Roſæ funebris cōductus, exequiæ, tumulus; eiuſdē ſepulchrū Ordinarii authoritate mutatū, ſolemni corporis translatione, & ingens Fama Sanctitatis. 107
CAP. XXI. Roſa poſt mortem, & ſæpiſſimè, & multis apparet glorioſa. Eadē in ſcelestorum converſionibus, & obſtinatione cordium emollienda mirabilis. 118
C. ult. Roſæ defunctæ attactu, odore, veneratione, mors, morbus, pericula depelluntur. Eiuſdem cingulū, veſtes, ſepulchro exemptus pulvis, & pictæ imagines, phreneſim, cancrum, lepram, & omne morborum genus mirabiliter curant. 120

CAPVT I.

ROSÆ Natales, Indoles, Educatio, votumque virginitatis.

ROSA à S. Maria, Flos delibatus terrarum orbis nuper inventi, Patriam habuit Limam Regiam Peruviæ Urbem: Parentes Gaſparem de Floribus, Mariam ab Oliva, ſtirpe, non item opibus nobiles. Illam Mater anno virginei partus 1586. die Aprilis vigeſima enixa eſt, feliciſſimo partu, ſolita cœteroqui in aliorum puerperijs mirè torqueri: & prodivit Infans ſecundis pelliculis involuta, veluti naſcuntur Roſæ. Iſabellæ nomen inditum illi fuit ab avia materna Iſabella de Herrera. Sed cum à matre, alijsque viſa fuerit repanda Roſa inſidere vultum trimeſtris parvulæ in cunis quieſcentis, hoc aliud nomen à prodigio traxit, & beatiſſima Virgo myſtica Roſa juſſit illam annis adultam à S. Maria cognominari, adeoque pri-

ma forſan hæc fuit, quæ non ſolum divinitus nomen, ut alij, ſed & cognomen acceperit. Eadem infanti Roſæ, quæ D. Catharinæ Senenſi, indoles quieta, ſuavis, lepida: nunquam ſtridulis vagitibus turbavit ædes, ploravit nunquam, niſi cum ſemel in alienam domum illata ejulatu popoſcit maternas latebras iam tum ſibi gratiſſimas. Prodigioſum ſpecimen heroicæ tolerantiæ trimula exhibuit, namque dextero pollice ab arca, dum properè clauditur, fortè correpto, dolorem egregiè diſſimulavit, & manum abſcondit matri eò properanti. Hilaris deinde ſenſit acribus remedijs totum ferè unguem abſumi, & reſiduum lento, ac violento forfice radicitus avelli: attonito ad hæc Joanne Perez Chirurgo, qui tantillam Virginem gemere, aut expalleſcere nunquam vidit tempore acerbiſſimæ curationis. Et præciſa novacula vitiata pars auris, & caput, ob adhibitam improſperè ab imperita matre noxiam medelam, bullis turgidum, ac foſſulis profundè ulceratum

um, à quadrimula Roſá gemitum nul-
um, aut moleſtiæ notam expreſſit, cum
amen acerrimus dolor totum corpuſ-
ulum identidem improviſa agitatione
oncuteret, & ſolidam noctem ſub ef-
eri cruciatus ardore voraci tranſegiſ-
et. Duos ſupra quadraginta dies, ut no-
am cutem induceret Chirurgus Virgi-
em lancinavit: ac deinde ſexenni, ex
ntimo nare phaſeolum tertio tractu de-
num exemit, obdurante in his tormen-
is Roſa mira conſtantia. Hæc rudi-
nenta ſpinarum noſtrum florem exco-
uêre, ut gratiſſimum Sponſo in ipſa in-
antia odorem exhiberet ſuaviſſimæ
haritatis. Fortè puer virgunculæ fra-
er inter ludendum luto illius comam
mbuerat, quod cùm Roſæ, non con-
emptum, at ſordes averſatæ, accidiſſet
ngratum, ſcito, inquit frater concio-
natoris in morem, cultos puellarum
cincinnos inferni rudentes eſſe, quibus
llaqueantur incautæ animæ, ut in ge-
hennam æternam detrahantur. Hæc
verba Roſæ animum altius penetra-

 runt,

runt, & ad altiſſimam Dei notitiam vaſtiſſimæ illius menti aditum aperuerunt. Igitur ſtatim exarſit in illa mirus conatus orandi, adeo ut nec dormiens ceſſaret à frequentibus precibus quibus perpetim invigilabat: Et iam tùm rapi ſe apertiſſimè animadvertit ad premenda heroica veſtigia S. Catharinæ Senenſis, qua duce quinquennis Roſa lilium virginitatis Deo conſecravit ſponſione ſolemni, & mox capillos inſcia matre ſibi abſcidit ad vivam uſque cutem. Divinus hic ardor puellam invaſit ſub ipſum uſus rationis diluculum, ut aſſerunt illius animæ moderatores, qui omnes teſtati deinde ſunt, nunquam illam à recto tramite gravioris admiſſione criminis exerraſſe.

CAPVT II.

ROSAE erga parentes mira obedientia, pietas, ſollicitudo.

QVod à parentum æquis imperijs non

non latum quidem unguem deflexerit Roſa, ſit ordinariæ virtutis; erit tamen prodigioſæ, quòd fuerit divini, humaiique obſequij retinentiſſima, cum pugnantia inter ſe Deus, ac genitrix imperarent. Hæc filiam vexabat in dies, ut nativam oris pulchritudinem fuco magis intenderet; at illam alto muliebris nundi contemptu inſultare ſęculi genio docebat Deus. Capiti aliquando circumdare compulſa ſertum vario florum genere contextum, illi ab ima parte uffixit oblongam acum, adeoque coollam capiti validè impreſſit, ut aliena nanu contentis viribus fuerit extrahenla. Chirothecas, quæ delicati candoris legantiam augerent, induit jubente Matre; ſed primo diriguit, amburi dein nanus experta, flammas etiam ex odoatis pellibus promicare vidit, totum octe intempeſta cubiculum illuminanes. Ne ad nobilium fœminarum domos educeretur, clam indico pipere, quod nordaciſſimum eſt, ſupercilia, & palpoiras ſibi obliniebat, ut arderent oculi,

ruberent, ſtillarent, idcirco impares pu-
blicæ luci ferendæ, potiorem ducens o-
culorum pupilla ſolitudinem, quam tan-
to pretio emptam genitrix illi tandem
indulſit, ſicut & rudem ac decolorem
ſaccum ex obvia, viliq́ue materia, quam
pro amictu induit, mirum in modum
exultans. Vel ergo matrem intimis pre-
cibus exorabat, ut ſibi liceret cruenti
divini Sponſi veſtigijs inſiſtere, vel mi-
tia imperia ingenioſè eludebat: velut
cum juſſa, non lignis, at lana ſarcire cer-
vical, lanæ vim tantam operoſè ſtipavit
ut ligno caput videretur immitti. Quid
quòd non Matri ſolùm, ſine cujus ve-
nia nec bibebat, nec muliebres labores
aggrediebatur, ſed & domeſtico manci-
pio alacris obtemperabat; præcipuè ve-
rò cum ardua imperabantur. Cum Ma-
ter non raro ſubirata veniam libandæ a-
quæ Roſæ denegaret, inſcia, filiam nun-
quam bibere, niſi ipſa annuiſſet, in ſex
& plures dies Virgo fraudabat ſitim. Hi-
ſpidas aliquando pelliculas, quæ vim fri-
goris propulſarent, Roſæ manibus ex

mor-

morbo contractis incauta mater admovit, addito imperio, ne illas abjiceret; toleravit obſtinato ſilentio Roſa plurimos dies mordacem pellium ardorem, quo accenſæ manus turgidis undique tuberculis ulceratæ ſunt. Quin & poſt mortem à religioſi Cœnobij Præſide juſſa Roſæ imago argentum diù multumque fruſtra quæſitum menſæ ſuperimponere, impoſuit illicò, animante mortuos colores obtemperandi ſtudio. Quæ verò cætera illius in parentes obſervantia, pietas, amor? exhauſta viribus ad mediam uſque noctem laborem protrahebat, ut illorum egeſtati conſuleret, & licet duodecim quotidie horas divinis alloquijs conſecraret, tot muliebria penſa quotidie conficiebat, quot alia quævis celerrima vix quatriduo: idque tanta elegantia, & cura, ut humanam artem ſuperare viderentur; quamvis non rarò dum flores acu pingeret, animo à ſenſibus avocato divina intueretur. Ad hæc alebat in horto violas, ex quibus vænum expoſitis aliquod lucrum paren-

tibus accederet: & Sponſum cœleſtem aliunde miris, & arcanis modis ſupplere ſolitum, candidè confeſſa eſt religioſo viro. At ſi fortè parentes ægri decumberent, lecto aſſidebat inſomnis, parabat pharmaca, peragebat omnia operoſiſſima Virgo, ut ſolatium illis afferret. Hic præterire non debeo prodigioſam lætitiam, quam ipſa moriens dolenti Matri, ac ſecum exanimandæ impetravit; tanta enim cœleſtis dulcedinis ubertas maternum pectus inundavit, ut jurejurando faſſa ſit, imparem ſe gaudio inſolito perferendo plurimos dies jucundiſſimè laboraſſe, & hoc argumento manifeſtè aſſequutam, quantopere fluminis impetus exhilarans, civitatem Dei Roſam ſuam recrearet.

CAPVT III.

ROSA, ut ſequatur veſtigia Sanctæ Catharinæ Senenſis, Tertio S. P. Dominici Ordini adſcribitur.

QVi ſanctiſſimam Virginem Catharinam

inam Senenſem cum Roſa noſtra com-
onat, incertus animi ſit, indicumne
unc florem, an ex Italia tranſlatum in
Peruuiam dicat; uſque adeò Roſa Ca-
harinæ inſtitutum vitæ, mores integer-
imos, benevolentiſſimi Numinis dona,
& ipſa tandem lineamenta vultus ex-
reſſit. Connubij, cui nobili, & hone-
tiſſimo deſtinabatur, ſpem amputare
iſa eſt excidio capillorum. Sed egregia
ormæ venuſtas, acre judicium, ſuavitas
rectæ indolis, elegantiſſimi mores ſan-
cto Virginis conſilio adverſabantur.
Roſeum illa candorem jejunijs detere-
re, nativam pulcherrimi vultus gratiam
omni arte abolere, manus, quarum can-
dor, & pulchritudo commendabatur
viva calce amburere, ne hominum pla-
ceret obtutibus, domi latere: adeo ut
aliquando Cantam deducta, locum me-
talli fodinis nobilem, quadriennio nun-
quam pedem extra limen extulerit, ne
ſemel quidẽ videre dignata vicinum de-
liciarum hortum, aut percelebre ſpecta-
culum molium indicarũ. Plures nihilo-

minùs invita accendit ambitu honeſti
ſimi thalami, ac præcipuè Matrona ge
nere, & opibus clara, illā unico filio ſu
Sponſam optabat, & gratiſſimum ho
erat Roſæ parentibus, ac fratribus, qu
nuptiarum nomine exanimatam, pro
bris, convicijs, alapis, calcibus impete
bant, veluti Lapa Mater S. Catharinam
cujus ad inſtar Roſa injurijs omnibu
æquiſſimo animo devoratis, in S. Domi-
nici viridarium tandem inſita fuit, ad-
ſcripta Tertiæ ſanctiſſimi Patris fami-
liæ, licet illam invitaſſent cœnobia no-
biliſſima, optarat S. Archiepiſcopus Tu-
ribius, ab illa præcipuè, ſacræ domus
quæ tunc ſurgebat, fundamenta poni,
Roſa ſtudioſa ſequi Seraphicæ Magiſtræ
ſuæ Catharinæ Senenſis Idæam, quam
quinquennis elegerat, vitæ inſtituto,
moribus, habitu repræſentandam; ne
tamen ſuo conſilio nimium tribuere, &
parùm ſapientum virorum arbitrio vi-
deretur, in viam ſe aliquando dederat
Sanctiſſimæ Incarnationis Monaſterii
ingreſſura. At cum ultimum vale diceret

Roſa-

Roſariano Sacello Deiparæ, viſa eſt rupes adnaſci ſolo, & fruſtra in pedes exilire tentavit, advocato ſæpius ad opem ferendam germano fratre, contentisque viribus conniſo ; quòaduſque decreto regreſſu ad domeſticas latebras, alacritate mira ſurrexit. Et alio prodigio Deus ad premenda Catharinæ veſtigia Roſam invitavit ; nam ex Papilionibus, qui colorum varietate mirabiles Limanum agrum pervolitant, unus nigro tantum, alboque colore pulcherrimè ſtriatus, circumvolitavit Roſam, quæ divinum hoc eſſe reſponſum intellexit, ut, velut animo dudum agitaverat, Prædicatorij Ordinis tertium habitum amplecteretur. Ab illo ſemel induto vix non dimovit Roſam modeſtiſſimi animi demiſſio ; nam gliſcente ejus nominis celebritate, cæpit monſtrari digitis, notari oculis, laudari à prætereuntibus ipſique D. Catharinæ Senenſi non raro comparari. Et meritò ; nam adeò ſanctæ Magiſtræ ſuæ virtutes induit, ut ſemel tacitè miranti Confeſſario viſa fue-

rit ſpecie, vultu, lineamentis ſic trans-
formata, ut viva ſimilitudine ipſiſſimam
S. Catharinæ Senenſis effigiem referret.
Demum, quæ tam carò illi ſteterat, ve-
ſtem conſtanter retinuit; nam dum la-
tendi ſtudium illam ſeponendam ſugge-
rebat, ad aram Sanctiſſimi Roſarij flexi
humi genibus inter orandum placidiſ-
ſimo animi deliquio ſenſim diriguit, vi-
ſa ab adſtantibus primò exalbeſcere pal-
lore niveo, mox decora ſuffuſione ru-
beſcere, demum toto vultu luceſcere,
ac ſcintillatim radiare: ſuoque colori
reddita, erumpentibus ex animo præ-
geſtiente verbis, oſtendit, ſe in hoc vitæ
inſtituto divinitus confirmatam.

CAPVT IV.

*ROSÆ mira animi ſubmiſſio virgi-
neus candor, benignitas, alia-
que virtutes.*

FUndamentum reliquarum virtutum,
modeſtiſſimi animi ſubmiſſio, tam

altas

tas in hac Virgine radices egit, ut ſuum
nicè contemptum perpetuo ſtudio
uæſiviſſe viſa fuerit. Parum illi fuiſſet,
omeſticæ ancillæ officijs diſtineri, ni-
& infra illam ſe demiſiſſet. Quam-
brem ſæpè Marianam agreſtem ſervam
ligebat, ut ſe dejectam humi pedibus
roculcaret. Exultabat injurijs proſciſ-
ob ſingularem vitæ rigorem, at ſuis
udibus vulnerata, ſpineam coronam,
ua tempora clam obſederat, violento
ugno capiti altius infigebat. A Regio
Quæſtore, qui ſupremis tribus Roſæ
nnis ſuam domum conſecrari ambivit,
exis poplitibus aquæ libandæ veniam
npetrabat. Morbos celare conſueta,
e medicæ ſibi manus, & delicata reme-
ia adhiberentur, aliquando tamen can-
idè fatebatur, quantis cruciatibus di-
abeſceret, ut crederetur ob immania
rimina à vindice Numine flagellari.
Quin & mirari ſe, cur nondum terram
nfelicem, quæ ſuis piaculis onerabatur,
byſſo demerſerit ultor Deus, ſanctè af-
irmabat. Et enormium quidem ſcele-
rum

rum ream illam credidiſſes, cum obru lacrymis, & ſingultans procumbebat a Sacerdotum pedes. Sed illa nunquan lethali crimine amiſit hauſtam à ſacr fonte divinorum munerum ubertatem & laborandum Confeſſarijs erat inve ſtigantibus quid ad ſuum forum certo ſpectaret, nullum enim ab illius ore ver bum excidit obſtreperum, criticum, ni. hil in ejus moribus triſte, nil auſterum ſed tota ſerena erat, & benigna, adeò ut negaſſes Roſam eſſe, quæ ſpinis carebat. Cumque integerrimo ſingulos amore complecteretur, à Dei hominumq; charitate animari videbatur. Nulla rerum humanarum cura ejus animum ſollicitavit; quin interrogata aliquando, num quā re præter divinas delicias innocuē caperetur, negavit ſe ullatenus poſſe rebus perituris exhilarari. At virgineum illius candorem nulla unquam veniali macula afflatum fuiſſe, nec in toto vitæ curſu ne ſemel quidem illi in animum cogitationē obrepſiſſe, jurati aſſeruêre vndecim Religioſi viri, quotquot gene-

ralem

alem Virginis confeſſionem excepe-
unt. Poſtquam egregiam formam aſſi-
luis macerationibus, diuturna inedia, &
qua gelida toti corpori creberrimè ſu-
erfuſa, corrupit, magno haberi cœpit
n pretio, utque innocentiſſimum pœ-
itentiæ ſimulacrum ab omnibus indi-
itari. At illa blandientis famæ laudes
orreſcens, vividum illicò in genas co-
orem, vigorem in oculos precibus re-
ocavit; adeò ut cum domum rediret
ub meridiē ſextæ feriæ ſanctioris heb-
omadæ, roſeo vultu inſtar Auroræ ſub-
ivida, & amœna, congerrones quidam
uvenes audaciſſimi in prætereuntem
ocati ſint, quaſi reducem à convivio, &
pipare habitam. Illa verò quadraginta
apſos dies pane tantùm, & aqua dura-
erat: & horas tunc triginta, immota
erſtiterat in Templo ſancti Dominici
recibus inſiſtens, cibiq; omnis expers,
: potus. Majus illi ſtudium fuit pre-
endi reliquas divinas dotes, ideoque
Deum à teneris annis flagitaverat, ne
ui mortalium ſineret innoteſcere, quæ
ſuum

ſuum intra animum operari dignaretu
cumque illius votis annuerit Sponſ
divinus, perpauca, & penè vulgaria cr
ciderim, quæ ut maxima, & ſingularia
ſpirituales Virginis Patres ab illa expi
cari potuerunt. Quid quòd ſuperos ha
buit adminiſtros modeſtiæ ſuæ, & cu
aliquando templum ingreſſam conſte
naſſet ſubita recordatio deſtituti in pa
tenti cubiculo ſeverioris ad doman
dum corpuſculum inſtrumenti, deſigna
vit animo locum, in quo illud ſupprim
à cœli Regina exoptabat, ut domeſtico
lateret, & regreſſa reperit famularen
ſuæ demiſſioni præſtitam operam à ſu
perûm Imperatrice.

CAPVT V.

ROSÆ mira abſtinentia, prodigioſa Ie-iunia: Eadem tenerum corpus cili-ciis, flagris, catenis domat.

LAboraret, opinor, hiſtoriæ fides, prodigioſa Roſæ jejunia recenſen-

do,

o, niſi Lector admoneretur, compen-
ium hoc, quo ſanctiſſimæ Virginis vi-
a delineatur, à remiſſoriali, ut dicunt,
roceſſu fide bona extractũ fuiſſe. Ro-
a profectò per D. Catharinæ Senenſis
eſtigia mirabiliter ad ſummum inediæ
ulmen evaſit. Penè infans omni ſibi
ructuum eſu interdixit, qui ſuaviſſimi
n Peruuia naſcuntur. Sexennis tres heb-
omadę dies nil præter panem & aquam
eguſtare cœpit. Anno verò ætatis de-
imo quinto ſe obſtrinxit voto nun-
uam delibandi carnem, niſi adigeretur
llorum imperio, quibus non obtempe-
are nefas fuiſſet; quod ſi aliquando
ulminabatur, maximo ſtomachi ſuppli-
io pœnas dabat virtutis eximiæ, & non
aro nauſeantem ardentiſſima febris in-
aſit: quoties verò jam lecto defixam
elicatis edulijs ad ſalutem revocare
entarunt, in manifeſtum vitæ diſcrimen
dduxere; cum è converſo panis fruſtu-
um aquæ infuſum præſentiſſimam illi
anitatem ſæpenumero redonaverit.
Quod prodigium nulli admirationem
incu-

incutiat, nam Chriſtus ipſam Roſam d
cuerat: velle ſe ab illa rigidis abſtine
tiæ exercitijs conſtanter honorari.
mater nimiam in exangui filiæ vultu m
ciem conſpicata, hanc parſimonia
grande vocabat in crimen: Juſſa proi
de Roſa communi menſæ accumber
ancillam rogavit, ut ex panis fruſtulo,
herbarum pugillo ſibi pararet offa
nullo ſale conditam. Sed quas herb
ſibi Virgo legebat, amariſſimæ erant,
agreſti ſaporis malignitate torquebai
palatum, has illa è vicina ſylva petitas a
lebat in horto ſtudioſè, cujus ſub ſep
bus vaſculum abdiderat veruecino fell
plenum, & hoc cibos aſpergere, & c
quotidie ſummo mane ſolita erat im
buere. Granadillæ, quo in flore mira
bili, perennant inſtrumenta cædis divi
næ, amariſſimæ frondes dulcem illi, &
quotidianum ſaporẽ elaborabant. Du
bitari ergò meritò poteſt, duriùsne ill
à talibus cibis, an ab ipſa inedia tor
mentum eſſet. Duplici ſe torquebat je
juniorum genere, & quo ſemel tantùn

in die

a die tenuem panis, & aquæ refectio-
em delibabat, & quo per totum diem,
octemque penitùs guſtabat nihil. Pri-
num ferè quotidianum præſertim ulti-
nis vitæ annis religioſiùs ab illa ſervaba-
ur ſeptem continuos menſes, à feſto
xaltatæ ſanctæ Crucis ad uſque Domi-
icam Reſurrectionem. At ineunte
uadrageſima omnem ſibi ſubtrahebat
anem, ſolis malorum aureorum ſemi-
ibus parciſſimè victitans, ijſq; tantùm
uingue, dum ſexta feria recurreret.
Celiquo anni tempore, quod octo die-
ous abſumebat vix unica die tolerandæ
itæ ſat eſſe credebatur. Unico pane,
lloque ſat exiguo, & aquæ vaſculo
quinquaginta dies aliquando tranſegit,
liaque vice idem ſpatium decurrit ne
guttula quidem aquæ recreata. Supre-
nis annis tranſmittebat complures dies
ine omni prorſus alimento. Feria quin-
a ſe includens in domeſtico oratorio,
nec inde ad Sabbathum uſque digreſſa
protrahebat triduum omninò inſom-
nis, impranſa, incænata, & uni angulo
affixa

affixa omninò impos ab illo, vel ad mo
mentum ſurgere. Quid quod octo ſol
dos dies nullum præter divinam Euch
riſtiam alimentum admiſit. Vulgare
aquæ ipſius hauſtu guſtum fraudaſſe
tranſactis hebdomadis quampluribu
ſine potu, & cæteroqui hauſta non aqu
gelida, ſed plerumque calenti. Prodi
gioſum eſt plus virium à jejunijs acce
piſſe, quàm à cibo, eò quod cum ſu
Magiſtra Catharina vulnerati Chriſti la
teris ambroſiam deguſtabat. Prodigi
quoque ſimile eſt, ſuperfuiſſe in arid
corpore locum, qui flagella exciperet
ſanguinem, qui verbera ſequeretur. A
niſi per confeſſarios modus illi fuiſſe
impoſitus, mortem nimiùm properaſ-
ſet ardor corporis caſtigandi. Poſtquam
ſanctæ Catharinæ habitum induit non
contenta vulgaribus funiculis, duas ſibi
catenas ferreas aptavit in flagrum, qui-
bus per noctes ſingulas ita ſe cruenta-
bat, ut ſanguinis rivi parietes, & pavi-
mentum aſpergerent, præcipuè ut ſce-
leſti meliorem ad frugem revocarentur

quot

ot flagellorum ſulcis, quot vibicum
oribus ſe in dies exarabat, ita vulnera
oenſans per diverſas corporis partes,
lum una coaleſceret, altera feriretur,
rumque ſæviret in primam vix dum
litam, ab hac alterna, crudaque viciſ-
ſitudine diriſſimè cruciata. Horrebant
meſtici ex ædium parte ſecreta plaga-
n ſtrepitum audientes latè ſonorum,
iq; Roſæ animum moderabatur tem-
rari nimium rigorem juſſit; ſed illa
imis ab eo precibus extorſit, ut lice-
ſibi intra aliquos paucos dies quin-
e mille ictus infligere: ſerijs ab in-
tia præludijs oſtenderat, quàm avi-
in hæc pœnitentiæ exercitamenta
retur, nam & quadriennis ſub crudo-
n laterum, & gravis trunci pondere
pè laborabat, & Marianam ancillam
ecibus adigebat, ut ſe in horti Angu-
orantem graviſſimis ponderibus one-
et, ſub quibus æſtuabat, gemebat, &
erdum victa premebatur ad ſolum.
nondum quartum decimum annum
reſſa ſæpè nocte concubia perambu-

labat

labat hortum nudipes, oblongam cru
cem lividis humeris geſtans, nec illi tur
auræ malignæ intemperies, non frigo
ra, non ventorum turbines inſuaves o
rant. Juſſa flagellis, non ferrea cate
na ſe cædere, ipſam catenam lumbis tr
plicato circumductu validiſſimè ac
ſtrinxit, & ſera commiſſuræ angulis im
miſſa, clavem eò projecit, unde redir
non poſſet. Cum verò per extritam pel
lem in carnis, & nervorum profund
ferrum penetraſſet, jamque conſepul
tum propemodum eſſet, nocte quadam
acutiſſimus coxendicum dolor Roſan
invaſit, á quo, vires identidem accipien
te, mox Virgo interempta fuiſſet; nam
que catenam vi nulla aperire poterat
diù multùmque fruſtra luctata; ſed ill
confugit ad preces, quæ cœlum ipſum
aperiunt. Et ecce ſera ſponte diſſilit
laxatur catena, diducitur; avulſione ta
men opus fuit, quam, & cruor ſeque
batur. Ubi primùm vulnera coiverant
ſuo ſe iterum tormento Roſa incinxit
ſed catenam carni rurſus adnatam ſib

tranſ-

ſmitti Confeſſarius imperavit, & il-
aliquot circuli poſt Roſæ obitum
ſervati, mirabilem ſpirarunt odorẽ,
mnibus peregrinum. Lacertis ar-
ſſima vincula circumdedit, quæ per-
im torquebant muſculos complica-
; pectus, axillas latera morſu cre-
rimo vexarunt minuti ſentes, & ur-
arum manipuli. At cilicium nacta ex
itis equorum ſetis densè contextum,
ra genua productum, crasſitie ferè
plicabile, triumphavit ſub illo rigo-
paludamento, quod infixis undique
eviſſimis acubus in ſe violentiùs ar-
vit. Hoc uſa complures annos, & ob
quentem ſanguinis vomitum alieno
ndem imperio exuere coacta, ſaccum
lis craſſiſſimis gravem, ſibi in formam
duſij aptavit, quo ſub pondere æſtua-
t, rigebat, laſſabatur extenuata viri-
s Virgo, & pœna illi erat quicumque
otus plumbea ſubucula prægravatæ.
antis in quibus tantùm à vertice capi-
erat ſanitas, quoties domi clibanus
cendebatur calcabat immota fornacis
orifi-

orificium, unde vehementior incend
vis erumpebat. Hiſce delicijs demulc
bat corpus, cui ſat pœnarum affereb
crebra ægritudo, exoptans etiam tent
re majora, niſi vetuiſſent animæ mod
ratores. Quid quod neque delicias ſp
ritus in corpus exundare ſinebat, caver
ac totis viribus obſtans, ne divinis epu
lis animum ſaginantibus reficeretur
quod ego divortiũ ſublimibus Roſæ c
peribus adnumerandum reor. Hoc u
num ſolita erat reponere culpantibu
nimium in ſe rigorem, ſinerent ipſam
quando nil boni operaretur, ſalter
mala tolerare.

CAPVT VI.

*ROSA capiti aculeatam coronam inf
git: eiusdem lectulus, cervical,
nocturna vigilia.*

SPinea ſepes Roſam decebat, qu
dies, & noctes hærens in plexili ſen
ticeto, quod Chriſti verticem inſedit

in e-

egreſſu pueritiæ ex ductili ſtanno ſi-
coronam implicuit, additis claviculis
trorſus præacutis, & hoc diademate
i caput incinxit non ſine vulnere. Plu-
s annos duravit ſub hoc ſpineto, quod
nen præludium ſolùm fuit ſeverioris
rmenti, imminentis ex ſecunda coro-
aculeis nonaginta novem armata.
anc poſtremos decem annos ad finem
que vitæ prodigioſa conſtantia tole-
vit, neque enim ſine ſpinea corona
. Catharinæ Senenſis habitum induiſ-
ſibi videbatur. Argenteã laminã flexit
circulũ, illiq; tres introrſus infixit a-
leorũ ordines, ta firmiter ſuo quoſq;
co inhærentes, ut Aurifaber adhibitis
rcipibus evellerẽ nullum potuerit.
entatũ hoc ſertũ quàm dirè momor-
t velatũ puellæ caput, præſertim cum
inæ non omnes, ſed aliæ poſt alias ſuc-
ſſione moleſtiſſima cutẽ invaderent,
pote ex varietate motuum in ſingulis
ılnerũ anguſtijs obliquatę. Sermo ipſe
irgini dolorificus erat: quid ſi tuſſi
oncutiebatur pectus, ſi caput ſternu-

tamento exonerabatur? Sed hæc illi lu
dicra videbantur, ideoque ubi coron
extrema coibant, vittas innexuit, qua
rum attractu dolorem intenderet, acu
leos altiùs capiti infigens, neq; unquai
eodem quo pridie ſteterat loco, figeba
diadema ſuum, ut immitius pungeret
inque intacto pœnam renovaret. Sext
verò feria ſe profundiùs ſauciabat, ad i
mum uſque ſinciput, & auricularum ca
tilagines coronam demittens. Diù Ma
trem, ac domeſticos latuit efferum ho
tormenti genus, & artes quibus illud i
ſe Roſa atrociùs irritabat. Sed cum ali
quando ſe blandè interpoſuiſſet Pat
quærenti ad virgas puerulum filium
fortuito errore in illius caput patr
manus incurrit, ac tres illicò ſanguin
rivos explicuit, ex quo conjecit Mater
qualis Erinaceus ſub candido eius vela
mine nidularetur. Quoties tartareu
hoſtis Virginem aggrediebatur, ter ili
digito pulſabat coronam ſuam, quæ va
validiùs fronti impreſſa certam ei victo
riam afferebat. At poſt Roſæ interitum
à ſan-

ſancto viro ſuaviata corona prodigio-
ſum in illo divini amoris incendium re-
pentè accendit , & odore ſuaviſſimo
eundem perfudit. Ut autem ſpiniferum
ſanctæ Catharinæ Senenſis exemplar
Roſa noſtra ſecuta eſt , ita cum flores
deeſſent, quibus de more virgineum de-
mortuæ caput ornaretur, Catharinæ ſi-
mulacrum ſuum illi diadema commoda-
vit, in argumentum immortalis trium-
phi, quo excipi ab eadem Virgine, & à
pulcherrimo comitatu deduci ad ſoliũ
divinitatis, manu præferens palmam, &
à Deipara corona decorari viſa eſt à
nonnullis probatiſſimæ ſanctitatis. Sed
redeamus ad pœnas , quibus Roſa tri-
umphos ſibi adornavit. Eam ſtrati ſui
voluit eſſe duritiem, quæ ſomnum abi-
geret, non invitaret , imò idem lectu-
lus, & equuleus eſſet. Vix obrepſerat
matri ſopor, cum Virgo remota culci-
træ parte, cui incubuerat, in ſubſtratam
tabulam deſcendebat. At capiti rude
ſaxum ſupponere tamdiù perſtitit, quo-
adusque ab irata Matre veniam extorſit

ſuo ſibi arbitrio lectum contabuland
Truncus hic fuit undique impolitus,
lapilli ſub vili ſtragulo diſpoſiti, ut ea in
æqualitate læderent corpus, cui leves t
bulæ in delicijs fore timebantur. Poſt
verò tria ligna tortuoſa, indolata, no
doſa tabulis impoſuit, ac tandem ligi
omninò ſeptem certis intervallis diſtin
xit, ac tercentum præacutis tegularu
fragmentis intercapedines implevit
quorum mucrones obverterentur co
pori, & in hoc prato quieſcebat Roſ
Ponè ad lectuli caput amphoram appe
derat felle plenam, quo antequàm a
ſomnum ſeſe componeret, fauces r
creabat in memoriam Sponſi felle po
tati. Cervical primò fuit craſſioris pa
ni volumen incommodum, crudus d
inde later, mox lapis undique ſcaber.
à matre juſſa pulvinar adhibere, non i
lud lana, ſed ingenti vi ſegmentoru
infarſit. Lanam ingeri Mater præcepi
obtemperavit Roſa; ſed lanæ vim tan
tam ſtipavit, ut ligneum cervical videre
tur, & ſub parte, à qua facies decumber

tis

s excipienda erat tortiles iuncos oc-
uluit. Quindecim ipſos annos fugiti-
um ſoporem ſuper horribile ſtratum,
uod ultimo loco delineavimus, Roſa
rpſit, ſenſu doloris tam effero, ut ad
ius cogitatum, cæteroqui generoſiſ-
na tremeret, æſtuaret, certa non inde
, abſq; omnium membrorũ gelido ſtu-
ore, ac veluti ex oſſifragio ſurrecturam.
xanimem aliquando confirmavit Chri-
us viſibili, blandaq; ſpecie, duriorem
iſſe dicens Calvariæ lectulum, in quo
o illa cœperat mortis ſomnum. Tan-
em qui præerant Virginis animæ mi-
is illam ad ſoporem componi pro im-
rio adegerunt, abjectis ſaltem frag-
entis tegularum. Ultimis vitæ annis
erumque in humil. ſella collecto cor-
ſculo noctem tranſegit, ex nocturnis
igoribus tremens, ac rigens. Et hoc
overcale corporis odium illam edo-
uit, ut nec unquam vigil pulvino inſi-
ret, ſed vel ſtans perageret labores
os, vel palo pro ſellula uteretur. Sed
ec morti vicinam deſtituit hic ardor

 duriſ-

duriſſimè cubandi. Equuleum ſuum fruſtra quæſivit : in nudo pavimento deponi non impetravit : at ſaltem lecticæ tabulis occipite, humeriſque acclinis in duro ligno voluit qualitercumq; commori Sponſo crucifixo. Nec defuerunt, qui in morientis pallido vultu notarint ipſam Chriſti in cruce expirantis effigiẽ quod aliàs in Sancta Catharina Senenſi animadverſum fuit. Quantum verò vigilijs dabat, cui lectus ipſe ſoporem adimebat! Horas illa duas, neque ſemper integras ſomno indulſit, reliquum tempus ita diſtribuens, ut ex diurno, nocturnoque duodecim quotidie horas orationi ſeponeret, alias impenderet fœmineis laboribus, quibus parentes alebat, cumque inediæ, cilicij, lectiq; carduetum, calidæ potus, profunda meditatio divinorum, vigilandi facilitatem ei comparaſſent; verſutus tamen hoſtis illam, vocare nitebatur ad ſomnum. At Roſa, vel cervicem illidebat parieti, vel ſibi tundebat latera, vel prominentibus ex ligneæ crucis brachijs fortibus

clavis

lavis manus applicabat, & pendulum
orpuſculum librabat in aere, vel ob-
ongo, quem in cellulæ pariete clavum
xerat, modicum capillitium, reſiduũ
n fronte ob obtegendam ſpineam co-
onam, implectebat arctiſſimè, & pen-
ula, vix ſummis aliquando pedum digi-
is terræ inſiſtens, clavis in ſoporẽ pug-
abat, de quo non ſatis adhibitis in le-
to tribulis triumphaverat.

CAPVT VII.

ROSAE domeſtica Solitudo, fuga publici, cellula peranguſta.

A Prima infantia ſolitarios angulos domi quærebat, procul à ludis pue-
ilibus, ut uni vacaret Deo. Creſcente
erò cum annis ſtudio latendi, in horto
ub umbroſis platanis, flexili ramorum,
almitum, ac virgultorum circumductu
nodicum incluſit ſpatiũ, in quo ad hu-
nile altariolum totas hęrebat dies, adeo
it domi abiverit in proverbium: hortũ
deas ſi Roſam quæris. At grandior im-
etravit à Matre aliud intra ædes cubi-

culum, in quo ſeorſim ab omnibus pernoctaret. Moleſtiſſimum illi erat in publico apparere, & nunc prece, nunc lachrymis ambiebat matrem, ut optatiſſimam ſibi ſolitudinem indulgeret. Aliquando ad obeunda urbanarum ſalutationum officia evocata, juxta domeſticum furnum tranſiens, à clibani orificio ſaxum ſtudioſè ſibi attraxit in pedem, ut eo vulnere claudicans domi ſineretur. Eo præcipuè nomine frequentiam oderat, quod ſuavis odor virtutum ſuarum commendaverat illam apud omnes velut illuſtris fœminam ſanctitatis. Igitur aſpirante Numine ſpeculata eſt viam, qua ſe ab impedimentis viriliter explicaret. Coronam precariam ex corallijs, quam habebat in paupere theſauro, curavit Deiparæ Virginis collo circumdari, cui à Roſario nomen, & cultus eſt, ut hoc vinculo ſuaviter captivata Regina ſua, Roſæ Matrem pertraheret, quò filiæ erat in votis. Poſt aliquot dies viſa eſt corona à Virginis collo ſoluta pendere de manu parvuli Ieſu, attonito ad

hæc

hæc Sacriſta, qui profitebatur, à nullo mortalium in digitos filioli fuiſſe tranſlatam. At Roſa tacita interpres divini conſilij exultabat intelligens, deſponſam ſibi à ſua Diva, quam gratiam optabat; & filium pro Matre fide jubentem, ſponſionis vinculum in ſe tranſtuliſſe: ideoque voti ſecura flagitavit à Matre cellulam peranguſtam, in qua ſine permiſſu illius, qui ſuæ animæ præerat, nullius conſpectum admitteret, aut alloquium: Intra paucos dies perfectum ſtetit arctiſſimum in horto tuguriolum, quinque pedes porrectum in longum, quatuor in latum; ut ut anguſtum, ſibi tamen, dicebat Roſa, ſponſoque cœleſti ſufficiens. Huic Poſtquam ſeſe incluſit, cuidam probatæ ſanctitatis fœminæ in raptu viſa eſt ſub ſpecie lucidiſſimæ ſtellæ, cujus radios opaca parietum anguſtia cohibere non poterat. Hic perpetuos hærebat dies, per varia pietatis exercitia diſpēſans horas, ignara propemodum, in corpore ne degeret, an extra corpus. Cumque à nonnullis in-

terrogaretur, cur non inde quotidie prodiret, ut Miſſæ ſacrificio adeſſet, candidiſſimè reſpondit, domeſticis curis diſtineri aliquãdo Matrem, ſine qua domo prodire non poterat: ſibi tamen à divino Sponſo conſultum, ut in cella reſidens complures quotidie Miſſas videret audiretq;. Compertum deinde eſt, divinicus Virgini datum fuiſſe, ut ſpiritu, non ſecus ac ſi corpore præſens adfuiſſet, intereſſet omnibus ſacris, quotquot in vicinis templis offerebantur. Prodigioſum porro fuit obſequium à culicibus exhibitum ſolitariæ Roſæ: Innumera illorum agmina ſoli humiditas, & arborum frequentia, aut gignebat, aut pertrahebat in Virginis cellam, amicum ſuo generi umbraculum, præcipuè ubi ſub meridiem radij ſolis ardentes, aut ſub veſperum ſerenæ noctis algores tenuiſſimis corpuſculis imminebant: nec tamen in tot culicũ legionibus, quibus ſcatebant undique parietes, perſonabat oſtium, feneſtra implebatur, vel unicus fuit, qui Roſam umquã attingeret, cum

è con-

è contra Matrem, aliasque religioſas fœminas ex permiſſo Roſam inviſentes, hoſtiliter invaderet exercitus moleſtiſſimus. Neque tantùm hoſpitæ ſuæ parcebant, ſed ad illius imperium in omnia ſeſe flectebant obſequia culices ingenioſi. Ubi primùm Virgo reſerabat Cellulæ portam: Eja, dicebat, amici, laudes celebremus omnipotentis Dei; at illi concentu leniſſimo ſparſi in gyros, arguta miſcebant murmura, phalange tam ordinata, ac in ſe flexibus aptiſſimis redeunte, ut chorum credidiſſes, cui ratio dux præſideret. Cumque noctu repeterent hoſpitalem domum, rurſus orantem Roſam geſtiebat æmulari volatilis harmonia, & cum illa deinde ſub lege nocturni ſilentij conticeſcere. Accidit aliquando, ut Catharina de Sancta Maria Tertij Ordinis S. Dominici, in Eremo domeſtica Roſam inviſeret: hæc à culicibus ſauciata, unum, quem ſanguine turgidum vidit, occidit. At Roſa miranti ſimilis, cur hoſpites, inquit, meos trucidas, nec tantillum animal tuo

paſcis ſanguine, dum ejus conditor ſuo nos toties recreavit? ſed inpoſterum tecum illi, ut mecum pacem colent. Huic auguris fides ſtetit, namque illi, alijsq; pepercit in poſterum culicũ exercitus, adactus admirando Roſæ imperio. Franciſcam verò de Montoia Tertiariam itidem Sancti Dominici alumnam à tribus tamen culicibus appeti in Sanctiſſimæ Trinitatis honorem blandè permiſit. Ultimo vitæ ſuæ triennio in Gundiſalui de la Maſſa Quæſtoris regij domo parem fermè ſolitudinem ſibi Virgo ſtatuit, juſſa à parẽtibus obtemperare viro religioſiſſimo, qui ſuas ædes Roſæ hoſpitio ambiverat conſecrari: hic totas cum diebus noctes in domeſtico latebat Oratorio, vel in ultimo ædium cubiculo, identidem regreſſa ad hortenſem Eremum; perpetuo ſtudio ſequuta ſolitudinem, cujus amore tantopere tenebatur Magiſtra ſua Catharina Senenſis.

* * *

CA-

CAPVT VIII.

ROSÆ cum Chriſto mira deſponſatio, Pronuba Auguſtiſſima Imperatrice Angelorum.

DIdicerat quidem Roſa Seraphicam Magiſtram ſuam Chriſto deſponſam, ſed vix audebat exoptare locum inter ſponſæ comites adoleſcentulas. Interea tamen candorem Angelicum, & profundiſſimam dehiſcentis animi ſubmiſſionem adornabat, dotem ſcilicet, Sponſi diuini amores rapientem. Prodigijs ad myſteriũ præparata, & ad conſenſum erecta fuit modeſtiſſima Virgo, nam primò bicolor ille Papilio, de quo verba ſuperiùs fecimus, aliquamdiu per ſiniſtrum Virginis latus cum oberraſſet, conſtitit è regione cordis, ibiq; depictã reliquit imaginem cordis in veſte Roſæ pulcherrime delineatam, perinde ac ſi; Præbe mihi cor tuum, Sponſus diuinus clamaret, & Roſam inſigniret eodem emblemate permutati cum illa cordis, ut olim cum Catharina. Nocte quadam ſpe-

ſpecioſus forma præ filijs hominum videndum ſe Roſæ præbuit, & candidiſſimum illius amorem ſe quærere profeſſus, innumeras Virgines ſplendido amictu nobiles oſtendit, quæ cædendis marmoribus deſtinebantur, ad illarum conſortium Roſam invitans, inter ſponſas ſuas, arduis virtutis operibus inſudantes, adnumerandam. At Roſa veſte gemmis, auroque diſtincta ſe repentè inclaruiſſe vidit, & ad cœleſtem ſortem elatam. Sed feſtinat hiſtoria ad manifeſtum munus, quo Chriſtus vigilem Roſam ad connubialem thalamũ invitavit. Dies aderat conſecrata triumpho divini Regis Hieroſolymam ingreſſi, cumque palmæ diſtribuerentur in Templo, ſola Roſa præterita fuit à Sacriſta properante, ſive id caſu contigerit, ſive Numinis conſilio ſingulari, ut virgo novitate confuſa timeret, ne obliquo forſitan animi motui inſcia ſuccubuiſſet. Ad Deiparæ ſacellum confugit, & genibus innixa perundantes lacrymas ſaucium cor ſuum effudit. Cum ecce Virginem videt ſibi

ſereno,

ſereno, mitiq; vultu adblandientē, mox
in Filium converſam, & inde veluti fau-
ſto oraculo excepto in ſe rurſus inten-
tam. Roſa ignoto perculſa gaudio Pue-
rum intuetur, qui pariter illi ſuaviſſimè
arridebat, & poſtquā aliquamdiu miro
ſenſu voluptatis ſuam Sponſam perfu-
dit, in hæc apertè verba prorupit: Roſa
cordis mei, tu mihi Sponſa eſto. At illa
mirum in modum exultans, ac in ſui ni-
hili abyſſum dehiſcens, ancillā ſe dixit,
paratam ſui Regis ad nutus. Et Virgo
Mater: vide, inquit, ô Roſa, eximium
favorem, quo te filius meus dignatus eſt.
Exinde quibus gratiæ theſauris ſuam
Sponſam ditavit Amor divinus! Illa qui-
dem ſapienti viro, qui ejus ſpiritus ex-
plorandi partes ſuſceperat, preſſiùs in-
terrogata, dixit, verba ſibi deeſſe, quibus
munera liberaliſſimi Numinis in ſe im-
meritam collata explicaret. Ut autem
perpetuò ſibi verſaretur ante oculos
tantæ gratiæ monumentum, annulum
popoſcit à germano fratre ſuo, qui my-
ſterij omninò inſcius, perindè tamen ac
ſi

ſi nuptijs interfuiſſet, eadē verba: Roſa cordis mei, tu mihi ſponſa eſto: añuli convexo juſſit inſcribi. Hoc Roſa ſui amoris pignus in arca, in qua ſervatur divinum corpus, feria quinta ſanctioris hebdomadæ à Sacriſta claudi impetravit. At Paſchatis die ſponte, ac ſecretò redivit ad Roſam, non ſine novo prodigio: namque propè illam innixa Mater, & ad omnia intentiſſima, nihil animadvertit. Poſt Virginis obitum vir ſanctitatis fama conſpicuus manu tenēs añulum Roſæ, in mortalium omnium rerum exilium raptus, & miro voluptatis divinæ ſenſu colliqueſcens, Roſam vidit in exceſo gloriæ faſtigio inter præcipuos Cœli cives prope ſolium divinitatis, ac diù loco moveri, & protendedere rigentem manū non potuit. Quod ſi hæc in aliena manu prodigia peperit nuptialis añulus Roſæ, quid ipſas nuptias in anima Sponſæ præſtitiſſe putes?

(:†:)

CA-

CAPVT IX.

ROSA perpetuo Orationis ſtudio miram aſſequitur cum Deo unionem.

ADhuc infantem divinus ſpiritus orare docuerat, eoq; igne ſuccenderat, quem nec ipſa nocturna ſomnia cōſopirent. Audita ergo per noctem ſępiſſimè eſt numeratò reddere preces, quibus per diem invigilaverat. Creſcente verò cum ætate Religione, duodecimo anno jam Unitiva, quam dicunt, Orationis via Deo adhærebat. Porrò duplex illi erat alloquendi Numinis ratio, cum enim ſoluto curis omnibus animo quietiſſimè ſe colligebat ad loquendum Deo: tum inter manuum labores, & extima opificia mentem nihilominùs affigebat divinitati. Priori, ut ſupra innuimus, duodecim quovis naturali die horas ſepoſuerat; poſterior illi perpetuus erat, niſi quando per horam horribilibus, ut mox dicemus, imaginibus torquebatur; adeò ut ſive dormiret Roſa, ſive vigilaret, dum neret, texeret, ſe-

ricos

ricos acu pingeret flores, alios alloqueretur, comederet, legeret, in horto, in platea, ubiq; locorum ac gentium, perpetuò obverſaretur animæ oculis ſuis amor Deus. Quodque omnem admirationem ſupergreditur, divina hæc præſentia ita Roſæ internas potentias occupabat, ut illam ab extimis ſenſibus non adeò detorqueret. Quocirca reſpondebat appoſitè ad omnia, proſequebatur inſtitutum opus, ac domi ſatagens circa frequens miniſterium in remoto cordis thalamo cum Sponſo deliciabatur: At inter orandum omninò torpebant illius ſenſus ad objecta, quæ ad ſe minimè pertinerent. Hinc in Templo defixis in aram oculis, nec prætereuntes videbat, imò nec ſi aliquid in pupillas incurreret, attrahebat nictu ſupercilia; ſed veluti rupes, imobilis, quo loco, ſituque ad orandum ſe compoſuerat, eodem poſt horas, poſt diem integrã, poſt ſolidum cum die binoctium invariata perſtabat. Ultimis verò vitæ annis à manè feriæ quintæ ad Sabbatum uſq; nonnun-

unquam & ad Dominicam diem in domeſtico Oratorio perſeverabat, omninò impos de pavimento ſurgere. Tres præcipuè in ſingulos dies horas divina beneficia recolebat: aſſueverat etiam altiſſimo generi orandi, quo Dei attributa centum quinquaginta mente pervolens, ſingulis proprium latriæ cultũ exhibebat & hanc precationis formã terrori eſſe Dœmonibus aſſerebat, cui; dum inſiſteret tota ipſa movebatur ſyſtole cordis, atq; diaſtole. Familiares ſermones, quibus alios alloquebatur, plerùmque ſagittæ erant, quibus ferebatur in Deum: veluti hortum commendatura: Venuſtus eſt, dicebat, ac pulcher: Deus illi flores adaugeat. Illam omnia invitabant ad Deum, & aliquando ægram, & viles cibos, quibus ſe reficeret, adornanantem, canens avicula in extaſim abripuit, mortalium omnium oblitam, ad veſperã uſq;, ab hora ante meridiem tertia divino amore vehementiùs æſtuantem. Quid quod plantas ipſas, mutoſq; ſtipites ad laudem, & adorationem

Deo

Deo exhibendam Roſa mirabiliter inclinabat! Rem affero inauditam. Summo manè cum ad cellam ſuam reditura pandebat horti januam, eminùs conſpectas arbores, virgulta, herbas, invitabat, ut ſecum benedicerent authori ſuo. Et ecce moveri ſubitò ramos, collidi frondibus frondes, plaudere foliorum ſuſurros, flores ipſos, ac frutices animari in muſici murmuris harmoniam: altiſſimas arbores verrere ſolum profundæ adorationis ritu ſolemni. Neque hoc Roſæ prodigium peregrinum, ac rarũ, ſed frequentia diuturna conſpicuum. Et cæli volucres allexit in alternam adorandi Numinis ſocietatem. Anno qui Roſæ ultimus fuit per quadraginta ſolemnis jejunij dies ſole occiduo advolabat prope illius cubiculum avis mirè vocalis; quam Virgo cantu provocabat ad laudes, divinas emodulandas. Illicò avicula inchoabat argutam harmoniam, & ſenſim vocalior aſſurgens, tùm Virgini cedebat vicem; quæ voce tinnula, ſuaviſſimaq; & ingenio prodigioſè fœcun-

do

do hymnos inſtitutos proſequebatur, perq; integrum labentis horæ ſpatium alternabant cantum ea lege, ut concinente Roſa, volucris attentiſſima nec pipîret: vixq; dato ſigno ſextæ poſt meridiem horę perfuncta officio, avolabat, poſtridiè reditura. Alios porrò ad ſtudiū orationis accendere omni conatu ſatêgit, præcipuè domeſticos: & pios libros, quotquot de hoc argumento verba faciunt, & legebat ipſa avidiſſimè, & legendos alijs mira eloquentia perſuadebat. Religioſos verò viros, qui ſacras confeſſiones excipiebant, ac Dei Verbi Præcones obteſtabatur enixè, ut ad orationem mentalem omni ſuadela, & arte mortales inducerent, ut uſum piarum meditationum populariter inveherent, ut ad frequentandas Dei laudes, præcipuè Roſarium magnæ Virginis percurrendum, omnes inflammarent: & mirum, quantùm hoc exemplum, & ardens hortatio Roſæ, divinum cultum amplificarit.

* * *
* *

CA-

CAPVT X.

Deſolatoriis viſionibus exercetur, ac horrendas alterius vitæ pœnas deguſtat. Doctorum examen ſubit, & ab illis mirum in modum probatur.

CVm ad altiſſimum gradum perpetuæ unionis cum Deo Roſa aſcendiſſet, atrocia tenebrarum intervalla pati cœpit in dies, quæ ſolidis plerũque horis eò miſeram deprimebant, ut ſæpè neſciverit, in tartaro ne eſſet, an in diro carcere ignis purgantis: adeò nulla ſuaviſſimi Numinis recordatio, nullum ſolatij veſtigium aderat menti. Accedebat pœnarum in cumulum memoria nebuloſa præteriti amoris quo Deo adhæſerat aliquando, at nunc eumdem nec noſſe, nec diligere ſe poſſe arbitrabatur, imò veluti peregrinum, alienum, extraneum, vixque de fama notum eminus, & raptum ſuſpiciebat: videbatur muro adamantino obſtructum effugiũ, ut nuſquã pateret hujus labyrinthi exitus; quare vix erat, quo ab æterna pœna

damni

lamni ſuam infœlicitatē Virgo ſecerne-
ret. Triſte ſolatiū venabatur à ſpe proxi-
mi interitus, at tunc animæ immortali-
tas importunè occurrebat, quæ illam æ-
terno terrore miſerè lancinabat. Per i-
pſos quindecim continuos annos quo-
tidie ſemel in hanc deſolationis caligi-
nem demergebatur integra ut minimū
hora: iterum tabeſcebat in malis, & Ro-
ſa tota jam ſpinea ſemetipſam ſauciabat.
Demum ea fuit horribilium figurarum
acerbitas, ut Virgo tametſi ad quidvis
ferendum impavida, unicum hunc ama-
riſſimum calicem à ſe transferri enixè
petierit, nam durius illi erat ab amore
Domini deſinere, quàm interire; cum
enim quod corpori eſt anima, hoc ſit a-
manti animæ Deus, deerat illi quotidiè,
abeunte Deo, vita nobilior. Vix tandē
reperti Theologi, qui de hoc prodigio-
ſo mentis angore quippiā certi præſu-
merēt definire. Fuere qui deliria, aut in-
ſomnia, qui lemurū ſpectra, vel dœmo-
nū præſtigias, qui fumātis atræ bilis pa-
roxyſmos interpretarētur. At illa omnia

mo-

modeſtiſſimè devorabat, incuſans inopiam ingenioli ſui, quòd implexos animi motus explicare non poſſet. Nitebatur ſubinde ſimilitudinibus adũbrare dolores ſuos; at ſi ignis noſtri cruciatui cõferrentur; ridendam eſſe comparationem dicebat. Se longè à Deo ſitam in Regione diſſimilitudinis, obrutam puſillanimitate ſpiritus, & tempeſtate, de qua loquitur David, Anathema ſibi videri à Chriſto, veluti Paulus optabat: eum demum ab horridis illis imaginibus ſibi dolorem inferri, qui millies vitam, animamque ſibi rapuiſſet, niſi prodigiosè à Deo conſervata fuiſſet. Creditur ſancta Catharina Senenſis aliquando idem perpeſſa. De Beato certè Henrico Suſone id compertum tradit hiſtoria. Sæpè illi erat ante oculos Chriſtus Judex vultu aſper, & horrendo tonitru intonans illud: Ite maledicti. At compulſa aliquãdo fateri num poſt tenebroſam ecclipſim Sponſus illuſtraret animum ſuum, ingenuè faſſa eſt, illicò totam ſimul animam colluceſcere, & in-

flam-

lammari, & in ſinum divinitatis iterum
volare; totam ſe transformari in Dile-
ectum ſuum, immobiliter in Deo ra-
licatam ſibi videri, & illius gratia ſoli-
latam, adeò ut cerò ſciret, quod nihil
inquam ſe à Chriſti charitate ſeparet.
Quamvis autem arcanum gratiæ lumen
ertitudinem illi indidiſſet, rectam ſe-
nitam eſſe per quam ibat, tamen mo-
leſtiſſima Virgo non præſumpſit recu-
ſare ſerium, perque intervalla repetitum
xamen vocationis, ac ſpiritus ſui. Præ-
er illos, qui Sacris illi erant à confeſ-
ionibus, intimas ejus animæ latebras
perveſtigârunt alij, ſapientia & religio-
ne ſingulares, tùm è ſacra ſancti Domi-
nici familia, tùm è Societate Ieſu, tùm
Doctor Ioannes de Caſtillo ſanctitate
nobilis Vir ſæcularis. Ibi poſt diutur-
nam, & ſæpiùs iteratam quæſtionẽ, hæc
præcipè compererunt. A prima pueri-
ia, Roſam cœleſtes ſtimulos, & tran-
quillum orandi ſpiritum concepiſſe, a-
deò ut nihil illi dulciùs eſſet, quam loqui
cum Deo, ac Divinis inhiare. Ad duo-

decimum uſque annum ætatis ſe vari
inter orandum tenore, ſubinde cum im
becillitate corpuſculi, cum ſomno &
mentis evagationibus luctatam fuiſſe
plerumq; tamen animo libero, & quie
to perrexiſſe in Deum, & ab illo tempo
re expertam ita ſe divinæ pulchritudin
affigi, ut neque ſi ſponte conaretur, ali
mentem detorquere poſſet, neq; phan
taſmatum intercurſu, nec occupation
bus ſenſuum externorum divelli à com
plexu dulciſſimi Numinis: radiare in a
nimæ ſuæ penetralibus præſentiam pro
pitiæ divinitatis, & hac deprehenſa nu
la ſe poſſe alia re oblectari. Interroga
ta, num quos de myſtica Theoria legi
ſet libros, negavit inops Virgo, imò n
nomen quidem, ſi quod proprium eſſ
hujus intuitivæ orationis ſibi innotui
ſe. Quæſitum ab illa eſt quanto ſudor
pugnaverit in pravas animi inclinatio
nes; at illa, vix ſe meminiſſe talium ce
taminum, reſpondit, & ab infantia pro
penſione quadam innata complexa
eſſe virtutem. Si quis autem indeliber
tus

us motus nixus fuiſſet aſſurgere, repen. e ex apprehenſione divinæ præſentiæ itra conflictum evanuiſſe. Num quid olatij caperet ex rebus creatis, quando nimum contemplandi labore feſſum onnihil remitteret, interrogata, negait, ſe poſſe rebus perituris exhilarari; tſi ad momentum conſpectum perderet amantis Dei, id ſibi videri atrocius uavis gehenna: horrendas porrò imagines, pavoresq; quibus illam diximus gitatam, ſtatuerunt quæſitores fuiſſe xperimenta pœnarum, quibus in purgatorij carcere torquentur animæ. Quādo verò nulla ſpes evadendi illi affulgebat, quodam æternitatis fumo, & horroris inferni caligine obtenebratam fuiſſe; ne virguncula tàm prodigioſis ditata muneribus aliquando ſuperbiret, utque illius amor hoc igne purgatus vehementiùs inclareſceret. At adacta pro imperio aperire, qualiter ſibi poſt illas inferni tenebras eſſet, ſuffuſa rubore, quem metus ac pudor accenderat, dixit humili & interciſa voce: Plerumq; poſt

illas tenebras oſtendi ſibi humanitatem Chriſti, nunc virili, nunc infantili facie, ſæpiùs & Virginem Matrem, & hanc diutiùs obtutui ſuo inculgeri: hinc robuſtum gaudium ſuper omne gaudium; hinc experimentum cognationis divina hinc vitam, & alacritatem omnium affectuum oriri. Denique poſt omnia ſagaciſſimè explorata; hæc omnium quæſitorum ſententia fuit: Tutiſſimam eſſe viam, qua Virgo ambulabat, nullam hic ſubeſſe vaferrimi Dœmonis impoſturā. Aliqui Theologi præſtantiſſimi auditis quæ de Auguſtiſſimo Trinitatis myſterio, de hypoſtatica Verbi Divini unione, de libro vitæ, ac prædeſtinationis de natura Gratiæ, alijsque fidei ſecreti arcana promebat Roſa, neque par acumen illius fœminæ ingenio, neque ullam mentem liberaliùs à Patre luminum illuſtratam ſe cognoviſſe profeſſunt, & manifeſtè patuiſſe altiorem ſpiritum, qui in Virgine loquebatur. Præcipuè verò cœpit omnes admiratio quòd ab infantia ad gradum unitivum

aſcen-

ſcenderit abſque eo, quòd purgativum
x attigiſſet; quodque in horrendo il-
tenebrarum tormento quaſi certa-
erit cum Deo, triſtiùſne ille affligeret,
illa vellet affligi; adeòque non ſolùm
rendo fuerit, ſed & quotidie trium-
haverit. Sanè apud omnes quotquot
imæ tunc aderant, & aderant multi
onſummatæ virtutis fama celebres, in-
luerat conſtantiſſima opinio, Roſam
iritu Dei agere, & agi, & ſapientia
ælitus infuſa gubernari. Quædam San-
itatis nomine celebris fœmina ſicubi
m ea concurriſſet, flexis humi geni-
s repugnantem excipiebat, & eodem
rporis habitu ad eam litteras dabat,
ubi Roſa veſtigium fixerat, geſtiebat
& oculos applicare.

CAPVT XI.

*OS A cum Chriſto, Deipara, & S. Ca-
tharina Senenſi familiariter, iucundè,
aſſiduè delicia[?]ur, domeſtica tutelaris
Angeli conſuetudine fruitur, ac ſè lu-
[?]atur cum Dæmone ſemper victrix.*

NOn ſolùm poſt internas an[illegible]
bes

bes divini ſolis manifeſtus vultus Roſam exhilarabat, ſed aliàs quàm ſæpiſſimè videndum ſe præbebat amantiſſimæ Virgini: dum ſacros Roſa libros percurreret, parvus Amor vix digiti ſtatura procerior obambulabat paginas paſſu leviſſimo, & interim ſereno, ſuaviq; obtutu Sponſæ ſuæ blandiebatur: dum telas conſueret, laborantis pulvillo quietiſſimè inſidebat, arridebat eridẽti, breves protendebat ulnas, velut offerens amplexum; omnique geſtu, ac motu proteſtabatur amorem ſuum: has verò delicias frequentes Roſæ obtigiſſe, imò ferè quotidiè, argumento eſt, quòd ſi ille tardabat, Sponſa querulis vocibus lamentabatur, utque amor Poëſim docet, ſuas querelas familiari metro illigabat. Ex gutturis dolore aliquando laborantem Sponſus invitavit ad ludum, & victrix Roſa ſuos mitigari dolores popoſcit, & impetravit. Divinus verò colluſor jacturam non ferens ludum inſtauravit, & cùm illi proſperè alea ceſſiſſet, & victoriæ prœmium quæſivit, auge-

gerit t[illegible] rantiam [illegible], [illegible]oque pri-
os illius dolores geminavit. Hoc dum
andè, modeſtèque narrat Matri, ne il-
ob ſuam ægrimoniam contabeſcat,
ſa eſt aliquamdiu vultu Angelico ra-
are. Aliàs cum in hortenſi cella nocte
oncubia viribus deſtituta fomento in-
geret, ſui lateris ambroſiam deliban-
am cordi Virginis Chriſtus obtulit, u-
quondam Catharinæ Senenſi, cujus
roinde Virginis non alumna ſolum
uit, ſed etiam Collactanea. In illuſtris
eminæ domo poſt ſancta colloquia de
nore ſeceſſit ad orandum, & ſeptennis
uella juxta Roſam vidit Puerum Ieſum
ulticolori amictu indutum, & radijs
oruſcantem. At in alijs ædibus Iſabel-
e Mexiæ viſus eſt divinus infans con-
ertis cum illa manibus in porticu ob-
mbulans miſcere ſecreta colloquia,
ærere in Sponſæ vultu, tanquam rerum
mnium oblitus, & quacumque fixiſſet
edem, improviſo lumine fulgebat pa-
imentum. Quid quòd mutui amoris
deo ſollicitus erat Sponſus divinus, ut

 ne

ne florem quidem in conſortium venire pateretur. Invenit aliquando Roſa eradicatos flores, quos in horto ſtudioſiùs alebat, & ob id dolenti Chriſtus occurrit, ac dixit: An non ego flos campi melior quovis Paradiſi floreto? Flos es, ac flores amas! Mihi tuos amores indulge. Ego illos eradicavi, ac projeci. An non hæc fidem faciunt viſioni fœminæ cujuſdam religioſiſſimæ, cui proteſtatus eſt Chriſtus, á ſe Roſam geſtari in penetralibus cordis, ſeq; viciſſim in ejus virgineo pectore tranquilliſſimè habitare. At Cœli Regina quàm frequenti alloquio, aſpectuque Roſam dignaretur, vel ex hoc intelligi poteſt, ut paucis multa complectar, quod cubiculariæ officia illi exhiberet, manè Virginem à ſomno excitando. Illam à multo tempore deſtituerat neceſſarius ſomnus, cui conciliando moderatores animæ præcepêre veſpertinum lactucæ, ac ſoporiferorum ſeminum uſum; ſed cum vix hæc inducerent quietem dum inſtabat hora ſurgendi, cruciabatur

Roſa

Roſa, quòd ad præſcriptam horam evigilare non poſſet. Ergo Deiparam ſtellam matutinam vocavit in vota, quæ cum immineret hora ſurgendi, aderat conſpicua, & voce nectarea dormientem compellabat his vocibus: Surge ad orationem, filia, ſurge nam inſtat hora. Cùm aliquando Roſa in lectulo conſediſſet, ſed prægravante ſomni pondere in cervical eſſet relapſa, redivit Auguſtiſſima excitatrix, niveaque manu pulſavit dormientis latus, Surge, dicens, filiola, ne pigriteris. At illa vice Roſa abeuntem vidit à tergo Deiparam ſuſpenſis veſtigijs, cujus aliàs materno vultu ſolita erat impleri, illam cominus intuita, uti faſſa eſt, deque facie ad faciem. Ex quo ſemel à Chriſto data illi fuit Magiſtra Catharina Senenſis mutua harum Virginum colloquia, tam amica, ac crebra fuerunt, ut veluti in Moyſi vultum poſt divinum conſortium ſic ex vultu Catharinæ in Roſæ faciem lumina tanſiverint, quæ hanc illi per oris lineamenta propemodum aſſimilarint.

Hinc apud omnes Roſa altera Catharina Senenſis dicebatur, præcipuè ab obitu, cum illius facies in feretro videnda omnibus patuit. Cum tutelari Angelo domeſtica illi neceſſitudo interceſſit, illum legabat ad Sponſum, ſi fortè hic hora conſueta non adfuiſſet. Nocte quadam in Eremo ſua ſenſit vires ex improviſo languere; ideo redivit ad Matrem, quæ inſtantis deliquij ſigna notans in filiæ vultu, juſſit ancillæ, adire ſubitò vicinum propolam, & emere libum Indicum, quod Chocolatam vocant. At Roſa rogavit Matrem, ut ſumptui parceret, affirmans, ſibi potionem illam non defuturam. Subirata Mater, Ancillam urgebat ad opus. Sed Virgo, mox, inquit, aderit è Quæſtoris domo, qui calentem deferet Indorum ambroſiam. Et quis hoc noctis Quæſtorem admonuit de imminenti deliquio tuo? addebat Mater. Cum ecce Quæſtoris ſervus vas affert argenteum calenti Chocolata plenum. Attonita parens obedientiæ vinculo filiam adegit, ediceret, unde

compererit, affore ſibi remedium. At illa ſubridens, ſæpè me, inquit, hujuſmodi dignatur officijs Angelus Tutelaris, illum miſi, qui admoneret Quæſtoris uxorem de medela qua indigebam. Solebat Mater ante mediam noctis horam aperire oſtium horti, ut inde filia ſe domum reciperet. At quondam oblita cum eſſet, Roſa per feneſtram Cellulæ ſuæ vidit umbram candidam motu decoro agilem, aſpectuque non injucundam, quæ virginem, ut ſe domum verſus ſequeretur, invitabat. Agnovit illa ſub umbra latentem Angelum ſuæ cuſtodiæ deſtinatum, cumque illo ſe dedit in viam, ut ad horti januam pervenêre, hæc ad umbræ tactum ſpontè patuit. Sed & aliorum Tutelares Angelos ſibi ad nutum habuit obſequentes. Exemplo ſit vir quidam è religioſa familia, qui peregrè profecturus Roſæ preces flagitavit pro itineris periculis divertendis; At cum diu iter tutiſſimum habuiſſet, in Truxilli conuallibus gravia quæque perpeſſus eſt, ac deinde Limam re-

 greſſus

greſſus cum Roſa conqueri cœpit, quòd ſe deſtituiſſet: Virgo id accidiſſe dixit, quia non ille tunc fuerat Peregrinus, qui eſſe ſolebat, & hominem admonuit de arcanis ei ſolummodò notis quæ non niſi Angelo internuncio Roſæ potuerāt iñotuiſſe. At quantum illam Sanctiſſimi Angeli amabant, tantumdē oderant furiæ tartareæ, quæ aliquando palam cum generoſa puella certârunt. Ingentis moloſſi forma ſemel in horti cella per tenebras aggreſſus eſt Roſam malignus Tenebrio; pertentavit irrito morſu virgineum corpuſculum, quamque diſcerpere non poterat, diù raptavit per ſolum, quouſque Roſa his vocibus: Ne tradas beſtijs animas confitentes tibi, hoſtem egit in fugam. Fuit, cum ex inſidijs adrepens Cacodæmon improviſum ei colaphum incuſſit. Cum ſaxum in eam libravit eo conniſu, ut euntem ad humum affixerit: Cum in ſecreta ædium parte orans Roſa, vidit in prægrandi Sporta teterrimam belluam licentiùs tumultuari, ac dedignata qualicumque

ſola-

ſolatio lucis uti candelam extinxit, & hoſtem in arenam provocavit. At ille Gigantea mole proſiliens per humeros corripuit Virginem, ſtrinxit, contorſit, quaſi laceraturus obluctantem: & omnia quidem puellæ oſſa commolita videbantur, nervique diſtracti, at infractus animus riſit furentem Cyclopis inſaniam. Animadverſum eſt, frequentes hos Virgini fuiſſe agones, nec unquam formidinis ab illa ſenſum expreſſiſſe, quando feroci vultu animorum prædo irruebat. Sed aliquando cum in horto ſpecie formoſiſſima ac penè mutatus in Angelum lucis illi aſtitiſſet, & procum ageret, à nobili fuga victoriam quæſivit illicò Roſa, & in propinquo porticu ferrea catena correpta nudos ſibi humeros flagris acerbiſſimis cruentavit, interque ſanguinis, & lachrimarum rivos de Sponſo conqueri cœpit, quòd ſe tunc deſtituiſſet. At ille manifeſta luce conſpicuus Roſæ vultum exhilaravit, ac dixit. Ni tecum ego fuiſſem, tu ne victoriam reportaſſes? Germana

mana planè ſunt hæc ijs, quæ Sanctæ Catharinæ Senenſi in certamine ſimili contigerunt, cui Virgini collata munera Sponſus in Roſam quoque congeſſit: velut etiam mirabile donum internoſcendi ſinceras viſiones ab illuſionibus Sathanæ, quo floruit à pueritia, at tunc temporis eruditè recenſuit regulas diſtinguendorum ſpirituum ab effectibus, quos in anima pariunt: Has olim Chriſtus Catharinam docuit, hæc Roſam, quæ ſuam adeò Magiſtram expreſſit, ut ſi ad Indos accidiſſet fama erroris Pythagoræi de tranſmigratione ſpirituum, quamplurimi credidiſſent, Catharinæ animum in Roſæ corpus ingreſſum.

CAPVT XII.

ROSÆ perſecutionibus, morbis, ærumnis preſſæ prodigioſa tolerantia.

ROSIS connaſcuntur ſpinæ. Nonum ætatis menſem attigerat, cum lactanti matri aruerunt ubera, req; anguſta domi prohibente conductam nu-

tricem

tricem, liquidiori pulte ſupplebatur lactis inopia, diducto parvulæ ore non ſine cruciatu, ſed ſine lacrymis, quinimò Roſa ſui pollicis inutili ſuctu tacita fraudabat famem. Vix pedibus ingredi cœpit, cum ob muliebrem Aviæ Matrisque de Iſabellæ, Roſæque nomine controverſiam, utriuſque perſecutionibus ſe vidit implicitam, excepta virgis ab avia, ſi ad Roſæ nomen, à Matre, ſi ad Iſabellæ, reſpondiſſet. Ut ſuavis erat indoles filiolæ, ſic aſpera conditio Matris quæ Roſam ob eximiam modeſtiam, perpetuas preces, ac ſæculi fugam, nòn convitijs ſolùm, alapis, pugnis, & calcibus, ſed & nodoſo baculo ex malo cydonio delumbabat, præſertim poſt grande crimen præciſi capillitij. Nec mitiores in eam domeſtici ob continuum commercium divinorum, & ferè nullum alimentum, quo patebat, humanis viribus eam vivere non poſſe, vocabant Roſam, in ſuſpicionem fictæ ſanctitatis, eique minabantur, brevi rapiendam ad ſacrorum

Quæ-

Quæſitorum tribunal. Exultabat interim Roſa videns per ipſas Catharinæ vias ire ſe ad Sponſi unionem, & ab illuſtri fœmina interrogata, cur à Seraphica Magiſtra ſua non quæreret ab his ærumnis effugium, (namque apud omnes in comperto erat, Roſam, quæcumque vellet, à Catharina impetraturam:) pluris ſe facere dixit, ſuæ Matris doloroſa ſtigmata, quam delicata ſolatia, eò quòd puderet Crucifixi ſponſam, vel per momentum cruce viduari. Et hæc quidem prægrandis nunquam, aut rarò illi deerat; namque vacantem ab externa, ceſſantique foris perſecutioni agminatim corporis ægritudines ſuccedebant Ex dira nervorum attractione triennium lecto decubuit cruciatu immenſo, gemitu nullo. Mirum quot ex diverſis, oppoſitisque cauſis in Virginem morbi irruerent, terni, ſimul, & quaterni, nullo ſuppoſito in exſucco, aridoque corpuſculo ardoris pabulo. At non ab intemperie humorum, ſed à benevola Sponſi manu, ut

ipſa

ipſa probè ſentiebat, hiſce agonalibus bonis provenientibus. Sanè confeſſa eſt aliquando, putare ſe, nullum alicujus partis, aut membri ſupereſſe cruciatum, quem ipſa non ſenſerit. At ne primus quidem impatientiæ motus unquã obrepſit, qui affixam divino beneplacito, vel latum unguem detorqueret. Cum angina, cum aſthmate, cum iſhiade, cum pleuritide certandum illi ſæpiſſimè fuit. Stomachi, pericardij, inteſtinorum dolores frequentes convuluſiones invehèbant: febres, easque contumaces aſſuctudo verterat in jocum, non item articulares manuum, pedumq; fidiculas, podagram, chiragram, arthritidem domeſticam præcipuè familiam epulonum, quæ impranſam, & incænatam Roſam frequentiſſimè inſederunt. Illa inter extremos dolorum laniatus, benè ſibi eſſe perpetuò dicebat, & Sponſum tantummodò alloquebatur his vocibus: Domine, auge, auge dolorem dummodo augeas & amorem. Quàm verò ſuæ Roſæ precibus

obſe-

obſequeretur Sponſus divinus, oſtendit mirabili, celeberrimaq; viſione, qua ſupra geminos arcus lucis immenſæ, Chriſtum librantem aurea lance hominum tolerantiam, ſuaque munera illis collata in præmium, aſpexit, eundemque ſuum regem audivit elata voce commendantem pœnas conſtanter ab hominibus devoratas; & aſſerentem non alia, quàm crucis ſcala ad cœlum eniti homines poſſe. Tunc validiſſimus impetus Roſam invaſit proſiliendi in forum, & ærumnarum pretium celebrandi, divinæque gratiæ, cujus mirabilem pulchritudinem, & vim, qua conſtituit animas deiformes, apertè viderat. Hoc præparavit Roſam ad ultimos paralyſis dolores, qui prælmaturam ei mortem intulerunt.

(:†:)

CA-

CAPVT XIII.

ROSÆ ardentiſſimus erga Sponſum amor. variis indiciis manifeſtus: Impetratum ab illa miraculum ſudantis imaginis, ut Chriſtum omnibus amandum perſuadeat.

QVanta in hujus Virginis corde flagraret Æthna divini amoris, palam aliquando fecerunt ſplendores, & flammæ ab orantis vultu ſcintillantes. Viſa non rarò eſt evibrare per os, oculosq; lucidiſſimum ignem, præcipuè dum funderet preces. Ejuſdem ardoris indices erant ignita ſuſpiria, quibus perpetuò divinum cordis æſtum ventilabat. Ardentes perpetuò precatiunculas jaculabatur in cælum, quas operæ pretium eſſet hic apponere, namque plurimis uſu fuere non ſine maximo divini amoris incremento. Omnia Roſæ colloquia, ſalutationes, reſponſa, amoris divini mentione condiebantur. Unicum illi ſolatium erat, de amore divino aut audire, aut loqui, omne aliud

argu-

argumentum, comi dexteritate hùc inflectere. Tunc Virgini aliàs taciturnæ præſtò erat facundia mirabilis: fulgurabant oculi, & ex cordis abundantia loqui linguam manifeſtum erat. At cum in privato Oratorio ſolvebatur in preces, gratiſſimum erat audire invitantem ſingulos ordines creatarum rerum ad amorem divini Conditoris. Duabus ac tribus horis eidem inſiſtebat, & clam audiebatur à multis, qui viderunt arripientem non raro pendulam e pariete citharam, tactuque chordarum temperantem impetum vocis, & excepta ſunt hæc verba ab illa numeris illigata.

En inter Flores pulchreſcis, & inter Olivas
Ieſule, nec molli ſpernis adeſſe Roſæ.

namque Matre Oliva, & Patre de Floribus nata erat. Vehementiſſimi amoris comes, ac teſtis zelus virginem adurebat, ideoque otioſos in templo fabulantes admonebat officij: Non erant domi, qui coram illa quiddam ineptum proferrent, veriti fulmina Virginis di-

vinas

vinas injurias non tolerantis. A prima pueritia ſi fortè audiviſſet ſorores amatorium quid concinentes, uberrimo fletu teſtabatur dolorem cordis exulcerari. Lacrymas, quia unicè ad ærarium Dei pertinere didicerat, namque illis emitur cœlum, nolebat aliò à quocumque profundi, ideoque cum fortè vidiſſet Matrem plorantem: Quid inquit, prodigis gazam Numinis theſauro referendam? Quotieſcumq; verò ſuum Deũ ab alijs coli animadverteret, triumphabat immenſo gaudio, & aliquando cum rediviſſet ad cor fœmina è ſacro Cœnobio profuga, Roſa miris lætitijs inceſſit, feſtumq; diem egit, perinde ac ſi totius Americæ ſceptrum ad illam devolutum fuiſſet: Deusque, ut Roſæ gaudiũ intenderet, oſtendit ei Sanctitatem inſignem, quam adeptura olim erat pœnitens Sanctimonialis. Habiturus aliquãdo erat ſolemnem concionem Confeſſarius Roſæ, quem repentè febris invaſit. Reſcivit id Virgo, & precibus contra ſe invitavit Concionatoris febrim, futuriq;

turiq; eventus certa virum admonuit, præſtò illi fore vires, ſe verò coquendam febri non ſua. Quod re ipſa contigit Roſæ, ut olim Sanctæ Catharinæ Senenſi. Propagandæ gloriæ divinæ ſtudio innumera excogitabat indies, quæ hominum pietatem accenderent: velut inter cætera novam artem conficiendi veſtes infanti Deo, offerens pro induſio, faſcia, ſtragulo, fimbrijs, crepundijs, precationes, jejunia, verbera innumera. Quod nobile inventum quamplurimi amplexi ſunt. Hanc autem ſui amoris amplificandi ſollicitudinem ingenti miraculo probavit Deus. Anno hujus ſæculi decimo ſeptimo, decima quinta Aprilis die, cadente Sole, Roſa cum uxore, & filiabus Gundiſalvi Quæſtoris effuſa in preces ante pulcherrimam Servatoris imaginem, vehementiùs amoris ſtimulis concuti cœpit, jamque nec voci temperare poſſe, ſed erecta in pedes fervidiſſimè affari ſuum Deum eumq; obteſtari, ut ignita pharetra excuſſa mortales omnes ſui amoris telis

vita-

vitalibus vulneraret : Cum ecce puella Quæſtoris filia videt Servatoris vultum ſudore madidum, in argumentum amoris, quo flagrabat amantiſſimus Deus, quemque in Roſæ gratiam indicijs illis profitebatur, ut pares in hominũ corporibus flammas accenderet. Mox puellæ mater, tùm genitor, deinde Religioſi viri, tandem Angelinus Medorus, qui ſacram effigiem coloraverat, alijq́; plurimi viderunt copioſas ſudoris guttulas ad inſtar minutiſſimorum unionum tota ſacratiſſimæ imaginis facie conſpicuas lucere, ac prominere. Subnaſci alijs alias, mutuoq́; attritu ſolvi in fluxũ, ac diverſis lineis per capillos, & collum decurrere, quoq́; detergebantur magis, eò magis erumpere, rivosq́ue rivis ſuccedere : & hoc oſtenſum ſupra quatuor horas produci, nullo colorum, aut venuſtatis detrimento : imò adaucta interim pulchritudine vultus divini. Chryſtallini humoris claritas, odor nullus, & alia quàmplurima examina, palam fecere, non ineſſe humori pinguedinem

aliquam ex coloribus oleo temperatis, ſed omnes naturæ, atq; artis induſtrias à tali prodigio longè abeſſe. Proſceniū illud amoris divini reciprocos hominum amores invitantis Roſæ vota implevit; namque omnes, qui ſpectaculo interfuêre, novis, acutis, inſolitis divini amoris ſtimulis ſub illius intuitu vulnerati ſunt. Neque hic ſtetit miraculum, ſed alterius partu ſuam certitudinē aſſeruit; namque Roſa ipſa lapſu fortuito ad terram alliſa graviter offenderat, adeò ut Chirurgi metuerint, aut mancam Virginem ea parte fore, aut curationis remedium diuturnum, incertumque. Roſa certa recuperandæ ſalutis, ſi goſſipium divino ſudore madidum brachio admoveretur, tamen cupida fruendi diutiùs doloribus ſuis, id non eſt auſa, niſi ex Confeſſarij præſcripto. Tunc verò tractu prævalido ſentit redire ad ſuam ſedem diſtortos nervos, detumeſcere pulpos, diſtringi muſculos: attonitis ad hæc Chirurgis, qui de intractabili brachio, & in omnem mede-

lam

lam contumaci, jam propè deſperave-
rant. Præter illa, quæ innuimus, Roſæ
prodigia, imperium in belluas, árboresque & in ſpiritus ipſos, intuitum cordium, & abſentium rerum, manifeſta
lloquia præſentis Dei: prodibit brevi
liorum uberrima appendix, ſtatim atq;
cuerit ex lege ſacrorum Rituum.

CAPUT XIV.

ROSÆ cum imagine Deiparæ familiare conſortium; in divinæ Crucis ſignum Religio; Mutui honores, quibus illa & S. Catharina Senenſis ſe proſequuntur

ANte centum, & ampliùs annos imago Deiparæ Virginis, cui à Roſario
omen eſt, limæ cultum accepit: Ex il-
o Roſeto ver naſcentis fidei in eas ter-
as ſeſe latè diffudit. Ad hujus aram Ro-
perpetuò procumbebat in preces, mi-
lætitia geſtiens, & ſuam Divā loquen-
em varia ſerenæ frontis eradiatione, ve-
uti quibuſdam nutibus, tam perſpicuè
ercipiebat, ut nulla verborum facun-
a meliùs præſtare id poſſet. In filioli

quoq; divini vultu velut animato libro reſponſa diſtinctè legebat, veluti ſi picta cerneret, vel mutis characteribus exarata. Hunc deperibat: Hujus ad intuitum novo calore perfundebatur, & gaudio, videbatur enim cœleſtis Infans brachia foras protendere veluti in amplexum Roſæ procurſurus. Fama erat illam omnia impetrare quæcumque ante ſacram imaginem à Cœli Regina flagitaret, ac tanta ſecuritate rerum eventus pollicebatur, quaſi conceſſæ gratiæ diploma percepiſſet. Colebatur in domeſtico Oratorio altera Dei parentis imago, in qua Roſa videbat omnia ſpirare, ac vivere, & aliquando cum pia matrona ante illam narraret prodigia, quibus Virgo in Atocha clientes ſuos à vitæ diſcriminibus eripuerat, Roſa proſpexit imaginem edentem ſigna inuſitatæ lætitiæ, torquentem oculos benigniſſimo nutu, auguſtiùs radiantem. Porrò ſacellum Roſarij quovis die Sabbathi floribus exornare conſueta, quos in horto deducabat; nunquam hoc ſolatio deſti-

deſtituta fuit, quamvis perfrigida rigeret, aut ardens eſſet anni tempeſtas. Sed pulchriùs induebat ſpirituali veſte Reginam ſuam: tunicam, ſyrma, coronam, & alia ornamenta, jejunijs, inflictis ſibi verberibus & precibus innumeris componens. Præaltam crucem in hortenſi ſua cella extantẽ pijs complexibus perpetuò ſtringebat: ubicumque divinum hoc ſignum incurriſſet in illius oculos, pulſu validiſſimo ſua præcordia agitabat, ſive in fortuita trabium commiſſura, ſive in decuſſatis ſepium bacillis, in vectibus, in ipſis demum feſtucis, ac paleis occuriſſet, illam ſine attenta veneratione nunquam præteribat. Libanotim, vulgò Rorem marinum, alebat in horto, cujus tres arbuſculæ in crucis formam coibant: unam ex his Proregina dono quæſivit, ſed apud illam ceſpes illicò exaruit, & idcirco Roſæ manibus iterum inſitus, poſt quatuor dies pulchrior ſolito reviruit. Circumferre Sanctæ Catharinæ Senenſis imaginem quot annis ſolebat pium Sodalitium il-

lius cultui conſecratum. Cujus Divæ ſtatuæ, coronis, floribus, & multo fulgore gemmarũ adornandæ, Roſa quoad vixit deſtinata fuit, quo in munere temperare ſibi à lachrymis, ab oſculis, ab alloquijs præ ardore non poterat. Oh' ſi præſto mihi eſſet pecuniæ vis non exigua, dixit aliquando, ut pulchriori amictu te induerem optima Mater : & ecce illicò adfuit , quæ ab illuſtri fœmina nummos attulit, Roſæ votis deſignatos. Viſus non rarò fuit ſacræ imaginis vultus inſolito ſplendore radiare. Floruerunt ad imperium Roſæ caryophylli , quorum pridie ne nodi quidem apparuerant in florem erepturi : Ac tres vernarunt, quot ſibi Roſa juſſerat afferri. Franciſca de Montoia, quæ ſacrum Catharinæ ſimulachrum exornaverat , Roſæ beneficio incolumis evaſit ab igne ſulphurato, qui in oculum ipſius incurrerat, & reſiliens incendit veſtes alterius fœminæ , quam corripuit. Ipſiusmet Roſæ dexteram aliquando horrenda arthritis invaſerat, adeò ut intumuerit ma-

nus

nus mirum in modum, nec digiti loco moveri poſſent. Ut verò Seraphicæ Matri ſuæ feſtivum habitum ſolito cultu componeret, digitos forficum anſulis immiſſit, cum id fieri præ tumore non poſſet, & alacritate mira, gemmas, torques, monilia in ordinem diſtribuit; attonitis ad hæc regio Quæſtore, illius coniuge, & medicis, qui divinitus id contigiſſe profeſſi ſunt.

CAPVT XV.

ROSÆ fervidus amor, & cultus in divinam Eucharistiam, pro qua ad Martyrium ſe accin i

TER ut minimum in hebdomada divina Euchariſtia reficiebatur, quinquies non rarò, & aliquando in ſingulos es: præmittebat ſemper magno gemituum, & lachrymarum apparatu ſacramentalem confeſſionem: pridie aſperiùs cruentabat corpuſculum flagel-, rigidoque jejunio, & hoſpiti divino m pretioſis ignitarum aſpirationum loribus cordis habitaculum adorna-

bat, ut ſi per totum vitæ ſpatium illa tantum vice exceptura eſſet amantem Deum. At dum procumbebat ad Angelorum menſam adeò divini amoris igne flagrabat, ut facie præſeferret cordis incendium; hæc enim coruſcabat adeò, ut Sacerdotibus terrorem incuteret: Cœleſti ſplendore ſæpiſſimè perfuſa, Angelica non raro forma, radios etiam emittens apparuit religioſis viris: & ipſa Virgo à Confeſſarijs juſſa indicare mirabiles effectus, quos in animo ſuo divinum hoc Sacramentum pariebat, in ſingulis verbis hæſitabat, cauſata vocabulorum inopiam; tamen, immigrare ſe quodammodo, dicebat, in ſuum Deum, & gaudio tam immenſo recreari, ut profectò nulla jucunditas mortalis vitæ comparari poſſet illi, qua mammilla Regum, pretioſum hoc conviviũ ſuam ſecum quodammodo divinitatem partiebatur. Accedebat robur, & ſaturitas prodigioſa, adeò ut, cum ſæpè dum templum adiret ex pridianis jejunijs, flagris, ac vigilijs feſſa in angiportis hæ-

rere

ſere cogeretur, divino refecta pabulo domum rediret alacri paſſu; præiret Matrem veluti ſi ambulandum ſibi eſſet ad montem Oreb in fortitudine cibi illius. Ut verò corporis ſaturitatem à paſtu Euchariſtico acceperit, patuit domeſticis; namq́; reverſa domum ab epulo divino, recta feſtinabat ad ſecretum cubiculi, & ibi ad ſeram uſque noctem incluſa perſtabat in ſponſi complexibus. & rogata cibum ſumere pridiano exhauſta jejunio, reſpondebat: præ ingenti ſatietate à menſa Domini, alium ſe cibum admittere neutiquam poſſe, & aliquando per octo ſolidos dies altaris Sacramento paſta ab omni prorſus corporali alimonia, veluti Sancta Catharina Senenſis, abſtinuit. Tanta verò religione venerabatur hoc Sacramentum, tam ardenter amabat, ut quotieſcumq; illo recreanda erat, Miſſæque ſacrificijs interreſſet omnibus à ſummo manè ad meridiem uſque, ne vel ad momentum quidem oculos ab ara deflectens, aut ſupercilia unico nictu demittens, licet

noti,

noti, ignotique ante illam tranſirent, & ferè in oculos incurrerent. Cum publica quadraginta horarum ſupplicatione adorabatur Sacramentum à populo, à mane ad veſperam uſque immota prorſus hærebat innixa genibus Roſa, oblita prandij, nec aquæ una gutta refecta: ſic per octo ſolemnes dies SS. Chriſti Corpori conſecratos, ſic ultimis quatuor annis, ubi feria quinta majoris hebdomadæ deduxerat ad monumentum Regem ſuum donec die paraſceves ad tabernaculum transferretur, nec noctu inde cedebat, affixa tumulo, toto viginti quatuor horarum decurſu, nec ſedere coram illo auſa, nec muro tantiſper acclinari. Sicubi audiſſet ad divinum Corpus adorandum ſigna dari, cor, & caro illius exultabant in Deum vivum, & vividior in facie color accendebatur. Iucundiſſimum illi erat ſuis manibus aptare lintea, pallas, & quidquid textile ad ſacrā Altaris ſupellectilem ſpectat: pretioſos è filis ſericis flores effingere, & in hæc opera conficiēda, ne diurni laboris

penſo

penſo egeſtatẽ Matris fraudaret, noctis partem ſeponere. Denique pro Sanctiſſimæ Euchariſtiæ myſterio vitam effundere prægeſtijt. Cum Batavorum claſſis Peruviæ littora popularetur, & ipſi jam Limenſi portui immineret, imò etiam in arenam proſilijſſe milites dicerentur, Roſa, cæteris exanimatis mirum in modum exultans, in templo ſocias hortari cœpit, ad ſubeundum pro religione martyrium, & facie rutilante, veſtem, quà longior in terram defluebat, alacriter præcidit, cothurnos exuit, ut in brevi hac veſte magis expedita incurreret in hoſtes. Ex oculorum ſcintillis, ex impavidi vultus conſtantia, ex vivido tono vocis heroicæ animoſa virago leænam induiſſe videbatur laceſſens horā fatalem, & morti minitans pugnaciſſimè: Fervebat Virgini ſanguis effundi avidus: cum auditum eſt, receptui Batavos ceciniſſe; & voto ſuo fraudata Roſa torqueri cœpit ardentiori ſiti martyrij, cujus amore ſaucia, dolebat, ſe non illis temporibus natam, quibus gliſcebat

norum furor in Chriſtianos, & ſæpè cum gemitu dicebat familiari Matronæ: Utinam idonea ratio, & modus occurreret, adornandi fugam ad barbarorum Provincias, & ibi ſanguinem pro Chriſto fundendi.

CAPVT XVI.

ROSÆ eximius pro periclitantium animarum ſalute zelus, & ſtudium conſulendi corporali ſaluti proximorum ſupra modulum facultatum.

QVoties ad interiora meridionalis Americæ montana flectebat oculos, cruciebatur medullitus, illachrymans perditioni tot Barbarorum: & cæteræ gentes Chriſtianis legibus non excultæ perpetua illi erant materia lachrymarum: Optabat viſceratim diſcerpi, retis inſtar obpandi voragini, qua tot animæ infelices ruebant ad Tartara: hortabatur Religioſos viros ardentiſſimis verbis, ut ad nunciandum Barbaris Evangelium feſtinarent: non hærendum, intonabat, in ſubtilitatum apicibus, in con-

controverſijs verborum: projici ſcholaſticos labores, clamoſasque diſputationes, ſi tantis parta ſudoribus eruditio proximorum ſaluti fideique propagationi non impendantur. Aſſeverabat, ſe niſi fœminam natura finxiſſet, decurſo ſtudio literarum adituram fuiſſe ferociſſimas gentes, quas vel in viam ſalutis reduceret, vel ab illis coronam acciperet mortis obitæ pro fide ſanctiſſima: ſtatuerat adoptare ſibi pupillum inopem, & deſolatum, quem in ſtudio virtutis, & literarum educaret ad laborem in converſione gentilium ſubeundum. Uni ex Confeſſarijs ſuis incerto, an expeditionem ad Barbaros ſuſciperet, obtulit dimidium operum ſuorum, quibus Divinitatis amorẽ demerebatur, ut alacrior ille ad excolendã vineam Domini feſtinaret. Quæ verò illi cura fuit, & zelus periclitantium Chriſtianorum? pro his quotidiè cruenta ſibi verbera infligebat, dicens, ſi quo modo ſibi licuiſſet fungi prædicatoris officio, opertam horrido cilicio, nudipedem, ſquallidã, interdiu noctu-

noctuq; ſe circumlaturam Crucifixi Servatoris imaginem per fora, per trivia, & lugubri clamore revocaturam ad cor homines à recta via deerrantes; at divini verbi concionatores fervida modeſtia admonebat officij, ut facũdia inani, & inutilibus floribus, ac theatricæ oſtentationis cothurno poſthabito, animadverterent, conſtitutos ſeſe hominum piſcatores, qui flagitioſas animas eximerent ab ima charybdi vitiorum. Et exemit ipſa Roſa nonnullas prodigiosè. Juvenem præcipuè genere, quàm moribus nobiliorem, qui amore pulcherrimæ Roſæ ſuccenſus ac deſperata ſpe nuptiarum, quærebat ſaltem occaſionem, qua oculos paſceret illius venuſtate, ideoq; Roſæ Matrem convenerat, ut juberet à filia collaria ſibi aliqua ex pretioſo carbaſo elaborari. Advocata Roſa, ut ſtatueret, quot ulnæ melioris telæ, & undenam eſſent emendæ, divinitus edocta ſecretũ, quod corde premebat Vincentius Monteſius Venegas (hoc juveni nomen erat,) illum ſanctiſſimis verbis

verbis ad virtutem incendit, adeò ut ſobriam, & gravem vivendi rationem inſtituerit, ſingulis ad minimum octiduis divino Epulo refici conſuetus. Fœminam præcipitis iracundiæ ad tractabile pacis ingenium, inſtituta de tranquillitate animi ſuaviſſima concione revocavit, adeò ut fateretur recordatione manſuetiſſimæ Roſæ ſopiri, quaſcumq; flammas naturæ ignis accenderet. Religioſu n virum cum morte luctantem, & formidine ſeveri Judicis trementem confirmavit, oblato illi de ſuorum exercitiorū qualicunq; cenſu quidquid moribundo deeſſet ad ſupplendam inopiā meritorum. Ab obitu coveniri ſe petens à defuncti anima, ſi fortè indigeret ulteriori ſuffragio. Et divinitus Roſæ innotuit, illam quamprimùm regioni lucis adſcriptam fuiſſe. Mirabitur profectò unusquiſq; pauperrimæ Roſæ funus publicis mendicorum ejulatibus, ac lachrymis celebratum fuiſſe, vociferante turba egenorum, ſuam ſibi nutricem ac matrem fato immaturo præreptā: adeò

palmas ſuas extendit ad pauperes, cum his dividendo eleëmoſynas, quas inſperatò receperat. Fuit cum octo dierum alimoniam ſibi ſubtraxit, pro egentis cujuſdam ſubſidio: cum triginta ſex ulnas candidæ telæ ſibi à Matre attributas ad ſudaria, vela, mantilia, omnemq; candidi nitoris ſupellectilem formandam pro arbitrio ſuo, ſecretò donavit duabus Virginibus, genere, & virtute nobilibus, at pauperibus: fuit, cum oblongum, & ad terram uſque demiſſum Matris pallium inopi cuidam Virgini donũ fecit, & Matri conqueſtæ prædixit, pluribus illam à divina bonitate ditandam. Stetit promiſſis fides; namq; poſt paucos dies ignotus homo quadraginta libras argenteas pro pallio coëmendo attulit Matri. Maria de Sala per famulum miſit ſericum ſubtegmen alteri conficiendo ſufficiens, & ſibi oblatas ad hoc ejuſdem materiæ totidem ulnas Limanus Prædicatorum conventus Roſæ matri deſtinavit. Nobilem Virginem egeſtate, ac morbo preſſam, purulenti

cancri

cancri peſte nulli ferendam, intra paternas ædes recepit & medicas illi manus admovit ſedulitate tanta, ut brevi ad ſalutem revocaverit. Cujusq; ſortis, aut conditionis pauperes fœminas morbis affectas in domum patriam inferebat, neq; tecti ſolùm, & ſtrati, ſed & medicinæ, ciborumqua ſolatio egentes reficiebat. Ijs abſtergebat purulenta ulcera, mundabat veſtes, lavabat pedes, nullo diſcrimine Hiſpanos inter, & Indos, Æthiopesque, nigros, & candidos. Nulla ægritudo tàm putrida, nullum ulcus tàm tetrum, cui Virgineas adhibere manus Roſa defugeret. Hac ambitione obibat mulierum valetudinaria, & præ cæteris horridas intuita, his eluebat vaſa, parabat edulia, lectulum componebat, nil dedignata, ſi vitiata ſanies pannis ſuis adhæreret, quamvis cæteroqui munditiam amaret. Quinimò aliquando cum extractum è vena cujusdam famulæ ſanguinem, poſt biduum ſeroſo virore, flavis, nigrisque maculis, ac ſanie ramoſa decolorem ſtomachus horreret, ſeceſſit

in

in angulum, & ad inſtar Seraphicæ ſuæ Magiſtræ, totum illum, virulentum cruorem auſu heroico ſenſim epotavit. Et Roſæ charitas morte fortior non rarò fuit, namq; ſalutem redonavit ægris, quibus miniſtrabat. Inter alios Joannes Almanſa nobilis vir decumbens impetrato Roſæ alloquio, in illius vultu majeſtatem Angelicam notavit: & hauſta viva ſpe incolumitatis, ſolutus in ſomnum eſt, & integrè ſanus evigilavit. Plura curationum miracula in aliud tempus differimus: interim addere libet, quòd vel ad bruta animantia Roſæ ſuavitas, ac tenera miſeratio protendebatur. Erat Mariæ de Oliva Roſæ Genitrici, miræ pulchritudinis pullus gallinaceus, cujus in tergore, & alis verſicoloribus amœna plumarum varietas ludebat, & collum quædam veluti purpura incinxerat, adeò ut domi in delicijs eſſet. Sed cum jugiter cubaret humi, nec unquam viſus eſſet in pedes attolli, numquam auditus cucurire, pertæſa Mater conſtituit illum jugulare, & men-

ſæ

ſæ comedendum apponere. Adſtans Roſa, Canta, inquit, mi pulle, ne moriaris. Vix verbum protulerat, cum ſub oculis omnium repentè Gallus adſurrexit in pedes totum conclave prætumidis paſſibus perambulavit, & hilariter cucurrivit, repetita quindecies intra quadrantis horarij ſpatium cantilena.

CAPVT XVII.

ROSÆ magna in Deo fiducia, crebro in ſuis ſuorumq; neceſſitatibus explorata.

Mirificè afficiebatur verbis illis Davidicis: Deus in adjutorium meũ intende: Domine ad adjuvandum me feſtina: hæc ſedens, ſtans, ambulans devotiſſimè iterabat. Tria potiſſimum erant de quorum aſſecutione dubitare Roſam non ſinebat cælitus conceſſa fiduciæ certitudo: primum æterna ſua beatitudo, alterum perpetua, & nunquã interpolanda Dei amicitia, poſtremum, certum ex alto auxilium in quibuſvis neceſſitatibus, ac repentinis periculis.

Semel

Semel concuſſa eſt pavida formidine circa prædeſtinationis arcanum omni animæ tremendum, ſed illicò Dominus ſic illius cor eſt allocutus: filia neminē condemno, niſi volentem condemnari: igitur ex hinc tranquillo animo eſto: Exinde tam invicta fiducia cordi Virginis inhæſit, ut interrogatā à Doctore Caſtillo, an ſuæ ſalutis certam notitiam divinitus accepiſſet, fateri compulſa ſit: ſuperna illuſtratione tempeſtivè ſe didiciſſe, quòd ab æterno electa erat ad cœleſtem gloriam; quin etiam in ultimo decubitu cognovit ab omni purgantis ignis mora immunem ſeſe futuram. Dum hortenſem cellam incolebat, in mentis exceſſu vidit circa ſe undiq; ſolum conſperſum roſis, & miranti quonam pacto tàm repentino verè tegeretur terra, parvulus Jesus apparuit, & Roſam blandè compellans, juſſit ſparſas roſas colligere: Lectas illa divino puerulo attulit, qui ex omnibus unicam in donum popoſcit, &, Hæc tu Roſa es, dixit, cujus providam curam aſſumo:

Intel-

Intellexit illicò ſapiens Virgo, quorſum tenderent verba ſponſi, & gaviſa, teneri ſe in dextera veluti Roſam electam, ſollicita quid agendum de reliquis eſſet, brevi conſilio ſubitaneum inde ſertum confecit, & cœleſti Infanti reverenter impoſuit, qui mox ſuaviſſimè arridens diſparuit. Pari certitudinis ſolatio fruebatur in ſecuritate gratiæ, divinæque amicitiæ, cum cœlitus comperiſſet, in Sponſi favore ſe confirmatam, ut ne vel ad momentum dulci amicitiæ fœdere poſſet excidere. Aſſeveravit aliquando animæ ſuæ moderatori, faciliùs imponendum ſibi, quod palea eſſet, aut ſaxũ, quàmquòd haberet numen averſum. Eadem vis confidentiæ Roſam adverſùs quaſlibet mortalis vitæ difficultates armarat. Nil metuens obvios tauros ferociſſimos perſtitit ſæpiùs in veſtigio, matre fugam circumſpiciente, ſpondens immanes belluas innoxiè tranſituras; quod re ipſa bis contigit, non ſine admiratione omnium, qui præſens Virginis exitium metuebant. Ut verò ſpera-

bat.

bat ſubſidia ad victum neceſſaria! Certior aliquando facta domeſticæ penuriæ, quia panes nulli ſupererant, arcam aperuit & plenam reperit panibus ultra domus illius morem candidis, azymis, ac ſaporoſis, teſtante figura inuſitata, & peregrina, hos aliunde prodijſſe. Alia vice mel defuit, neceſſarium illis regionibus condimentum: bis, ter, experti, fundo tenus exhauſtum areſcere vas, filij retulerunt Matri; at illa Roſam legavit, quæ cupam invenit uſque ad ſupremum labrum recenti melle plenam; quod novo prodigio integris octo menſibus toti familiæ ſatis fuit in uſum quotidianum. Gaſparem Flores patrem Virginis premebat ægritudo corporis, animiq; mœror ob quinquaginta librarum debitum, cui ſolvendo non erat. Ut Virgo reſcivit, fudit in Templo preces, & domum redeunti vir planè ignotus involutam ſtrophiolo pecuniam Patri neceſſariā porrexit. Ejuſmodi peregrinis ſubſidijs pluries egena domus in gratiā ſanctæ filiæ recreata fuit. Quinimò erga

locu-

locupletiſſimum Sponſum ea fuit Roſæ fiducia, ut auſu liberali Virgo pauperrima frequenter, & palam in ſe receperit, providere de toto ſumptu ad excitandum à fundamentis novum Sanctæ Catharinæ Senenſis monaſterium, cujus erectio cœlitus promiſſa & oſtenſa illi fuerat, quodque tam ſeria fiducia ſpopondit, ut Mater faſtidio impar, Roſam quaſi manifeſtè delirantem objurgaverit: Et ubi tibi ſunt, diceret, bis centies mille libræ argenti! At illa fidejuſſorem, inquit, habeo illum, in quo theſauri omnes. Sed hæc ſeorſim narrabimus

CAPVT XVIII.

ROSA divinitus cognoſcit, ædificandum in Vrbe Limana ſanctæ Cathrinæ Senenſis Cœnobium. Eidem alia complura arcana Deo revelante pateſiunt.

FLoret nunc Limæ numeroſum ducentis ſacris Virginibus Cœnobium ſub inſtituto ſancti Dominici, erectum anno ſæculi hujus vigeſimo ſecundo ab illu-

illuſtri, & opulenta vidua D. Lucia Guerra de la Daga. Iſtud integro ante fundationem decennio nunc per ſymbola & figuras, nunc manifeſtè in propria forma, & typo, fuit Roſæ divinitus præmonſtratum: De illo tàm ſecurè, ac fidenter loquebatur, perinde ac ſi conſtructum ante oculos haberet: Deſignavit perſonas, quæ illic Deo famulaturæ eſſent, ac inter has propriam Matrem: numerum diffinivit, locum prædixit, futuræ ibidem fabricæ plantam, ac ſyſtema in tabella delineavit, primũ incruenti ſacrificij Myſtam nominatim expreſſit, primam futurarum Monialiũ Præfectam ex vultu agnovit, ſpiritu ſuo imbuit, oſculo pacis quodammodò initiavit. Nonnullis viſa eſt inſanire, cùm præcipuè illuſtris fœmina, quam Cœnobij fundatricem fore vaticinata fuerat Roſa, ſuperſtitem virum haberet, & Matrem circumſtaret ſoboles numeroſa, quatuor nempè filij, & una filiola, & qui in ſe receperat curam exorandæ à Rege facultatis, Madrito Lima redijſ-

ſet infecta re, & nulla ſpei lux inpoſterũ aſfulgeret. Sed Luciæ maritum, & paulò poſt filios omnes ab hac vita Deus evocavit, obſtacula innumera, & potentiſſima diſiecit, repugnantium animos ad favorem pij operis flexit, ac brevi ſtetit nobiliſſimus Parthenon, qui etiam nunc ſæpiſſimè Roſæ Monaſterium, hoc eſt diu ante Roſæ vaticinio prænunciatum amat appellari. Hoc primùm fatidico animo percepit, cum aliquando lectas in horto Roſas cœpit non ſine devotis ſuſpirijs in altum jactare, & germano fratri ſupervenienti, & quærenti, quid rerum ageret, myſterium celavit; ſed cæpere loqui prodigia; nam quas Roſa in ſublime ſparſerat, hærebant in aere, & in conſpicuam ſanctæ Crucis figuram aptiſſimè coibant, eidemq; Cruci à ſuccedentibus Roſis decorus per circuitũ limbus formabatur. Agnovit Roſa Virgines illas eſſe, quę in cruciformẽ arctioris vitæ Regulam coaptatę è ſublimi perfectionis ſtatu terram deſpecturæ erant: Aliàs oranti fuit oſtenſum pulcherrimũ

pratum,

pratum, lilijs roſisq; variegatum; quod in hortum concluſum, & à profani ſæculi commercio ſegregandum certò cognovit. Teſtatus aſſeruit R.P. Villalobos Soc. Jeſu vir ſanctitate nobilis ſuo ſe experimento propheticum ſpiritum in Roſa deprehendiſſe, quæ ſui cordis arcana didicerat, velut etiam R.P. Philippi de Tapia Callaoenſis Rectoris & Michaëlæ de la Maſſa, Mariæ de Meſta, aliorumque: ita etiam res loco, vel tempore diſſitas, intuebatur animo: diuturnam vitam ſpopondit ægris quàmplurimis ferme jam in hora decretoria cum morte luctantibus: pueris, puellisq; prędixit, quodnã vitæ genus ingreſſuræ eſſent: ſpopondit, nonnullos religioſæ militiæ nomen daturos, licet ab eo vitæ inſtituto alieniſſimi eſſent. Proregis animum immutandum vidit, qui moleſto muneri nobilem virum deſtinaverat: Ferdinando Germano fratri ſcripſit, orituram ex illo filiolam cujus vultum purpureus conſpicuæ Roſæ character ornaturus eſſet, & illam innocentia ſingulari

gulari

gulari nobilem fore. Advectā ex Æthiopia fœminam, quæ profitebatur, in Panamâ ſacro ſe fonte luſtratam, cognovit, neutiquam fuiſſe Aqua ſalutari reſperſam, & inſperatis indicijs convictā ad meliorem frugem revocavit; ſacro illa baptiſmo tincta eſt, ac poſtridie felix interijt. Qui Roſæ cordium arcana, & quæ ventura trahebantur, oſtendit Deus, eamdem legendi, ſcribendiq; artem edocuit, ut olim Sanctam Catharinam. Tandem eodem Magiſtro ſuæ mortis diem, locum, horam edocta, nemini dulciùs, quàm ſibi, ſuoque funeri fortunata vates præcinuit.

CAPVT XIX.

ROSA mortis ſuæ præſcia cum ultima ægritudine generosè luctatur & ſanctiſſimè moritur.

FEſta Divo Bartholomæo dies, quo ſe morituram præſciebat, pretioſa, & chara illi fuit, & ſtudio ſingulari quotannis culta: hinc ſuo non contenta jejunio, aliquot innocentes pueros

induxit, ut ſecum in hujus feſti pervigilio jejunarent. Mirabatur Mater quid filiæ tam peculiare cum S. Bartholmæo verteretur, donec audivit à Virgine, hũc ſibi nuptialem diem fore. Supererat adhuc Roſæ triennium mortalitatis cum ex gravi morbo decumbens videbatur omnibus vitæ marginem attigiſſe; at illa omnium judicio complorata, certò aſſeruit, diſtare nimiùm optatiſſimam metam, ad quam properabat. Annum denique ſuæ ætatis trigeſimum primum ingreſſa, cujus ad exitum ſe non deventuram cognoverat, quatuor ante obitum menſibus optimè valens Gundiſalvi Quæſtoris uxorem admonuit de tempore, ac mortis genere, quo viam univerſæ carnis ingreſſura erat; quinimò & locum deſignavit, in quo corporis vinculis erat ſolvenda. Didicerat ex celebri viſione arcuũ, (de qua ſupra locuti ſumus), totam ſeriem immanium dolorũ, quibus ultimò lancinanda erat, eoſq; acutiſſimos, & adeò multiplices fore, ut ſingula exhauſti corpuſculi membra pro-

proprium equuleum eſſent habitura: ſiti eadem ſeſe torquendam, qua in Cruce Redemptoris fauces aruerunt, intimas oſſium medullas ardore intolerabili depaſcendas: Illa tantæ amaritudinis calicem nil expaveſcens, in ſacello Roſarij obtulit ſeſe beneplacito divino, adeoq; ſtrenuè ad epotandum abſynthium ſe comparavit, ut cordis ardor vultum vehementer accenderit, & ſatis conſtiterit tunc vicini ſui obitus præciſam diem illi fuiſſe revelatam. Deniq; triduo ante fatalem ægritudinem adijt parentum ædes, valedictura ibidem hortenſi cellulæ cœleſtium ſuarum deliciarum conſciæ. Hic olorino cantu mortem invitavit, & miris blanditijs S. Patrem ſuum Dominicum eſt allocuta, eiq; matrem à ſe deſtituendam commendavit. Calendis Auguſti ſub veſperam ſana, & vegeta ſuo ſe cubiculo incluſerat, cum ecce ſub noctis medium auditur miſerabiliter ejulare: accurrit Quæſtoris Vxor cum filiabus, & ancillis, inveniuntque ægram toto corpuſculo extenſam per

ſolum, rigidis ſine motu membris; At illa interrogat quo malo angeretur, & velletne medicum advocari, malum quidem ſe nullum habere dixit, ſed ipſiſſimam mortem in intimis viſcerum ſuorum penetralibus liberrimè dominari cœleſti verò medico tantum inviſibili opus eſſe. E terra in lectulum ſublatæ frigidus ſudor ſtagnabat in pallida fronte, luctabatur velut ingenti mole preſſa reſpirandi facultas, tumorque ac tremor exangue corpuſculum oberrabant. Subinde libero ſuſpirio Jesu nomẽ tenerrimè pronunciabat, quod unicum illi erat ſolatium. Adfuêre medici, qui ſtatim explorata vi pugnantiũ morborum, ſtatuerunt, acervum tot cruciatuum humana patientia ſuperiorem videri, neque dolores illos naturales eſſe, at calicem ipſum, quem Sponſus biberat, jamq; miſcebat amãtiſſimæ ſponſæ. Et illa quidem à Confeſſario, verito ne ab humili modeſtia proveniret Roſæ ſilentium, pro imperio adacta, manifeſtè aperire quibus nam cruciatibus intabeſ-

tabeſceret, licet experimento morborũ omnia genera didiciſſet, hunc tamen utpote peregrinum, non niſi per ſimilitudines potuit explicare, dixitque: videri ſibi candentis ferri globum per tempora adigi, à ſummo vertice uſque ad infimam plantam dexteri pedis ignitum veru tranſmitti, & ſimili ardore transverſim á ſiniſtro latere per meditullium cordis ab ignito pugione pervadi, à quo decuſſato ardoris tormento forma Crucis exprimebatur; viſcera per fruſta candenti forcipe evelli: caput incluſum candenti galeæ videri, & validis punctũris ceu malleorum ictibus contundi: oſſa reſolvi ſenſim in pulverẽ, medullas inſtar cinerum aruiſſe. Fluctuantibus in mutuo aſpectu confuſis medicis, Roſa clam ſuo Confeſſario aperuit; fruſtra illos in exploranda morbi ſpecie laborare, cum totus præter naturam eſſet; quocirca unica ſibi tolerantia opus fore, ut quoquo modo ſingulos Crucifixi Sponſi ſui dolores experiretur: ſinerent illam abſque omni hu-

mano alloquio aliquot dies jacere, cumque amore ſuo, cui ſe membratim confixam in cruce ſentiebat, colloqui perpetuò. Præfixa Auguſti dies interim illuxit, quam in Calvariæ monte, non in Thabor cum Chriſto transfigurato tranſegit; namque acceſſit ſiniſtri lateris paralyſis, perque conſequentes dies pleuritis, aſthma, iſchiades, colica, arthritis, denique continuæ febris ardor acerrimus. uſq; adeò tota morborum cohors debuit incumbere, ut unica hæc Roſa fatali ægritudine ſolveretur, & articulatim moriens glorioſum ferè martyrium ab amore Sponſo illatum ſubiret. Placidiſſima tot inter cruciatus animæ quiete fruebatur, ſuoſq; dolores intendi, & uberiores pœnas ſuis criminibus irrogari flagitabat. Subverebatur Virgo ſapiens, ne tot ſimul morborum continua, & atrox violentia ſibi rationis uſum eriperet, ideòque tremula voce, flebilique ſupplex obſecravit domeſticos, ſecum orarent Deum, ut illi ſe infortunio eriperet: & divina pietas reſ-

pexit

pexit humilitatem ancillæ ſuæ, & integrum illi expediti judicij, ac linguæ vigorem peculiari prodigio inter aſſidua exhauſti cerebri deliquia ſervavit im̃unem uſque ad extremum halitum; cum tamen ſæpè inter hos angores ab uſu exteriorum ſenſuum illam abduxerit vel morbi violentia vel contemplationum exceſſus. Incredibili ſiti torquebatur, cumque bibere ſibi per medicos non liceret, amarum tolerantiæ calicem ad imum uſque fundum exhauriebat cum Sponſo. Tenerrimam conſcientiam exomologeſi pluries iterata, ac ſemel de toto vitæ decurſu ſeſe accuſans, quàm diligentiſſimè expiavit; ita ut procul audirentur gemitus & ſuſpiria. Triduo ante felicem Tranſitum divinum viaticum, & ſacrum oleum popoſcit. Ut audivit epulum Euchariſticum ſibi afferri vivido colore ſuffuſæ coruſcantis auroræ inſtar gratioſè rubuit, mox gaudio ſuo impar in altiſſimam extaſim diriguit, & ſuſcepto divino Sacramento pallido & exangui ore fixa hæſit. At

extremam unctionem tam alacri omniũ ſenſuum officio moribunda excepit, ut verè oleum lætitiæ fuerit, quo ſe potiùs ad triumphum, quàm ad agonis conflictum ſenſit animari, utpotè ſalutis adeò certa ut inſuper noſſet abſque luſtralis ignis contactu ſe recto itinere ad Sponſi nuptias profecturam. Sæpius elata, & ſonora voce ſe orthodoxæ fidei filiam profeſſa eſt, ac S. Dominici ſobolem, candidum ejus Ordinis interſigne, quod ſcapulare dicimus, continuè, & patulè ante ſe protenſum volens. Exquiſitis, ac ſummè efficacibus verbis, veniam à Deo exoravit pro illis omnibus, qui in toto vitæ decurſu moleſtijs, damnis, alijſque ſe injurijs affecerant, & Crucifixi parvum ſimulachrum manu ſtringens, ſatiari non poterat his verbis: Pater ignoſce illis. Domeſticos omnes acciri demiſſè petijt, & licet ex his neminem verbo, aut minimo unquam nutu offendiſſet, à ſingulis, & omnibus lachrymoſa voce oravit condonari ſibi, ſi qua in re vlli moleſta acc-

cidiſſet:

cidiſſet: dolere quòd adhuc per biduũ illis oneri eſſet futura: haud procul abeſſe horam, quæ domum Gundiſalvi à fœtidæ Roſæ longo faſtidio, inutilique pondere liberaret. Nemo fuit, cui hæc verba uberes lachrymas non excuſſerint, omnes enim eximiã illius ſanctitatem mirum in modum venerabantur. At Quæſtor metuens ne poſt obitũ Roſæ de condendo tanti funeris theſauro, lis inter Parochiam, & S. Dominici Conventum exurgeret, nec auſus modeſtiſſimæ Virgini honorificum illud periculum aperire, ingenioſo conſilio dixit, obtinendæ apud Fratres Prædicatores ſepulturæ deſiderium potiùs mendicando, quàm teſtando innueret: quod ipſa præſtitit, cum ſui Ordinis eſſe morẽ exiſtimans, & veluti indignam expelli ſe poſſe timens, niſi hoc infimis precibus impetraret. Sub vitæ finem crebriora Virgini fuere dulciſſimorum raptuum intervalla, quibus paratæ cœleſtis gloriæ ſapores jam delibabat, & ijſdem gradibus, quibus debile corpuſculum fa-

tiſcebat in mortem, animus in vigorem, & ſecuram hilaritatem attollebatur, adeò ut auctam in ſingulas horas lætitiã nec voce, nec vultu diſſimulare jam poſſet. Paucis ante obitum horis ab humanarum rerum exilio in ſe regreſſa, P. Fr. Franciſco Nieto ingenuè ac ſecretò dixit: Oh quàm excelſa, quàm pretioſa, jucunda, eximia tibi de ſuavitate Dei, de læta ipſius curia, de regione æternitatis narranda haberem: vado nunc cum tripudio ad perenniter contuendam pulcherrimam illam faciem, quam toto peregrinationis meæ exilio quæſivi. Omni deinde officio parentes, quoſque parentum loco habuerat, Gundiſalvũ, ejusq; conjugem eſt proſequuta: tum germanos fratres ſenſim, deinde Quæſtoris filias, tum reliquos domeſticos efficaciſſima oratione ad amorem virtutis inflammavit. Media nocte clamor factus eſt, & Sponſus venit, quem Roſa vultu ſereno, & hilari excepit: Germano fratri innuit ſe migrare, & cervical ſubtrahi juſſit, ut capite ad nudum

lignum

lignum acclinato delibaret Crucis incommoda, & Jeſus, Jeſus mecum ſit dulciſſimè ingeminans, ad illum evolavit.

CAPVT XX.

ROSÆ funebris conductus, exequiæ, tumulus; eiuſdem ſepulchrum Ordinarii auctoritate mutatum ſolemni Corporis translatione, & ingens Fama ſanctitatis.

VIvidus faciei color, labia rubentia, & in riſum diducta, ambiguam fecêre adſtantibus Roſæ mortem, donec adhibito ſpeculo patuit nullum in ea ſupereſſe halitũ. Tunc omnes repentino prodigio pervaſit arcanus lætitiæ ſenſus, ac tota domus viſa eſt innatare gaudio nuptiali. Ex adſtantibus una vidit numeroſa Angelorum corona Roſæ lectũ circumdari, eademq; juratò aſſeruit, ante felicem Roſæ tranſitum fuiſſe à Chriſto revelatum, Virginis mortem fore admirabilem, & ſepulturam glorioſam, & vetuiſſe ne funeri circumponerentur

panni lugubres, ſed imperaſſe, ut nivei, quique triumphum decerent. Ac triũphantis quidem in morem deducta ad Tumulum Roſa fuit, namq; vix dies illuxerat, cum ad Quæſtoris ædes innumera hominum vis accurrit, mirantibus domeſticis, unde, aut quo pacto nunciũ defunctæ & calentis adhuc Roſæ tota Urbe diffundi potuerit. Circumfuſi promiſcuè nobiles, ignobiles, advenæ, Cives, Indi, Hiſpani certatim Roſaria ſancto Corpori applicuerunt: Hic flores veſti impoſitos diripere, hic veſtis extrema, hic pedes raptim deoſculari. Tentaverant pluries oculos defunctæ Virginis obtegere adductis palpebris, ſed fruſtrà, nam ſenſim recedentes liberum Columbinis pupillis aditũ dabant, ut Limenſes ſuos dulciter intuerentur. Niſi Prorex armatæ ſuæ cuſtodiæ Cohortem prætoriam eò deſtinaſſet, explicare ſe domo funebris pompa non potuiſſet; adeò turba innumera compleverat atrium, ambulacra, & angulos omnes: Quin & plateas, fora, vicos, qua tran-

tranſeundum erat, aliquot ante horis occupaverat. Ideo Archiepiſcopus, qui prodierat funus deducturus, ad Gundiſalvi ædes eluctari diffidens, recta perrexit ad Templum Divi Dominici, ibique ad valuas virgineum funus præſtolatus eſt. Interim ſacra omnia ſodalitia, Religioſæ familiæ confluxere & ipſum Metropolitanum Collegium, præter morem ultrò adfuit; namq; ſolùm Archiepiſcopos ſolet efferre. Acceſſit ampliſſima Curia Senatorum, qui honos defunctis Proregibus præſtari ſolet. Matronarum ambitioſa pietas, & viſendi ardor feneſtras, pergulas, arcus occupaverat, & certè numquam aliàs ſic viſa eſt univerſa Civitas commoveri. Suppoſuit humeros feretro Capitulum Metropolitanum, deinde mutatis vicibus Curia Senatorum, mox Primores ex Religioſis Ordinibus. Feriebant ſydera clamores, Sanctam aſſerentes Roſam, & niſi haſtatorum bipennes quaſi ſepem objeciſſent corpori, pars illius exigua templo fuiſſet illata. Ut limen attigit,

 no-

nova jucunditate exhilareſcere viſa eſt Virginea facies, & in Sacello, cui à Roſario nomen eſt, prodigioſa imago Deiparæ repentè fulgore inſolito micuit, & manifeſtis lętitiæ argumentis viſa eſt excipere Roſam ſuam. Mox eò confluxit torrens ingentis populi, cumq; omnes viderint ſplendores inſuetos; fuerunt etiam qui ſuſpicarentur, imaginem portentoſo ſudore maduiſſe. Tumulũ Roſæ circumſidebant Patres dignitate, & ſenio graviores, tum ne theſaurus ille diriperetur, tum ut eidem admoverent debiles & claudos, qui ſpe obtinendæ ſalutis accedebant, neque ſpe fruſtrati ſunt, ut conſequenti capite palam fiet. Ponè conſtiterat haſtata Proregis Cohors, ut confuſam molem irruentis populi diſtineret, ſi poſſet. Sepulchro tradere ſacrum Corpus deſtinabant Patres, cum tanta inſonuit populi vociferatio, ut ſuperſedendum fuerit, & niſi certa ſpe lactatus fuiſſet populus, domum nemo ſe recipiſſet. Sed turba, quæ templum inſederat, dilapſa, confluxit alia, & Archie-

chiepiſcopus nutu, (namq; vox audiri non poterat,) juſſit corpus Virginis in Sacriſtiam deportari; cumq; nec ibi eſſet in tuto, raptim inferri adytis Novitiorum. Ibi Archipræſul fuſus in genua manum Virginis devotè oſculatus, eam in ſingulis digitorum articulis, perinde ac ſi viveret, tractabilem ſenſit. Poſtridie laxatis templi foribus, & relato Virgineo corpore, undatim irruit admiſſus populus, neq; incolæ tantum, ſed & remotiores Accolæ, qui à ſex & ampliùs leucis accurrerant. Proregis milites impetum frænare non potuerunt, ideoq; omnis ætas, & ſexus, ad feretrũ eluctari contendit: hic calculos precarios, alius ſudarium, numiſma, & quidquid ad manus erat, contingendo ſacro Corpori prætendebat. Turba languentium penè cum jurgio feſtinabat acceſſum, pueri per obſtantium capita ſublimes mittebantur ad contactũ ſalutis, & vix ipſum corpus ſervari potuit, cum velis, capillis, & veſtibus direptis ſexies mutanda Roſæ fuerint indumenta. Reſonabat

unde-

undequaq; templum perpetuis vocibus Sanctam proclamantium, & pulſu, ac tintinnabulis ſignũ dabatur choro, cum reſpondendum erat Sacerdoti ad Aram facienti: ſed niſi Cantores Choro egreſſi ipſum Altare circumſtetiſſent, conſummata non fuiſſent divina Myſteria. Antiſtes è throno progreſſus ad feretrũ ultimam efferendi ad tumulum corporis pompam adornabat, cum iterum validioribus ingemuit clamoribus ſtipata turba, rurſus denſato cuneo undiq; irruit in ſuggeſtum, ideoq; præſens periculum direptionis divertendum fuit oblata populo dilatione ſepulturæ. Confirmavit ſpem pulchritudo, & ſuaveolentia virginei corporis, quæ, nullum fore periculum, ſpondebat, ſi vel in plurimos dies publico conſpectui ſupereſſet. Per ſex horas ſupra triginta idem perſtiterat oris decor, oculorum patentium fulgor, & candor manuum: Nulla inſederat vultui fuligo ſub aëre tam humido, calido, & ex concurrentium refluxibus pulverulento. At mirifica

fica cœleſtis odoris fragrantia ſpirans à ſacro Corpuſculo poſt decem & novem menſes recreavit illos, qui exhumatã Roſam nobiliori ſepulchro crediderũt. Sub meridiem clauſis templi foribus & eluſa ſpe populi redituri, conditum eſt Roſæ corpus in præparata è Cedro arca, & in æde Capitulari ſepultum. Ut primùm fores patuêre, irruit unda populi, & Sanctam inclamans, pulverem ſepulchri, terramq; certatim aſportavit. Indè continuo fluxu rhedarum, paterna Roſæ domus frequentari cæpit à nobilibus viris, qui hortenſem cellulã venerabantur, quam Virgo ſolitudinis ſtudio inhabitaverat. Eximia prodigia, quæ palam crebreſcebant, mirum in modum cõmendabant populo ſepulchrum Virginis, cui nondum videbatur exhibitus debitus cultus. Idcirco ſolemniores inſtaurare exequias (quibus ipſe Prorex intereſſet,) ſtatutum fuit, cumq; diu inter illum, & Archiepiſcopum amica quæſtio agitata fuerit, eò quòd præſtituta dies, & ſæpè variata, ſemper alterutri incom-

moda

moda accideret, tandem ambo in quartam Septembris convenerunt, omninò inſcij eam S. Roſæ Viterbienſis honori dedicatam eſſe. Tota iterũ ſedibus ſuis emota Civitas Templum implevit, & dum Sacerdos Numini commendabat Roſam, voce non impari ſeſe Populus cōmendabat Roſæ, cujus fama celeberrima brevi totius Regni oppida permeavit, Potoſi trecentis leucis Lima diſſitum, in communem gratulationis impetum efferbuit, ſonuêre in turribus æra campana, micuêre luminaria, & tota paſſim Regio Peruana Roſam celebravit, à qua cuncti populariter ſibi ſuffragium pollicebantur: Neque tractu temporis elanguit populi ardor, namq; miraculorum celebritas, & multitudo in dies ad inviſendum Roſæ ſepulchrum plures accerſebat, ideo cum tota Urbs, & vulgus pariter, & utriusque ordinis Principes, aſſererent Roſam communẽ Limenſium theſaurum publico deberi, Archiepiſcopus omnium ardentiſſimo ſtudio libenter annuit, & initio anni

1619.

1619. prodijt è ſepulchro Virgineum corpus incorruptum, & ſuaviſſimum odorem inhalans. Celeberrima pompa delatum fuit in templum, ubi egregius orator de admirabili Roſæ Sanctitate verba fecit, ac tandem illata Virgo fuit cryptæ ad dexteram ſummi Altaris, ubi cum nimium gliſceret populi turba, (namq; omnes ad ſepulchrum Virginis velut ad ſecundam aram ſubitò convertebantur: hic perpetuus tumultus erat offerentium vota, ſuſpendentium anathemata, deponentium ſcipiones,) conſulendum fuit reverentiæ ſacri Tabernaculi, tranſlatis exuvijs Roſæ in Sacellum S. Catharinæ Senenſis. Interim Limam pervenere literæ Apoſtolicæ, quibus autorati Judices Tribunal ex formula ſacrorum Rituum erexêre, ut examen inſtituerent de vita, & geſtis Ancillæ Dei, Sororis Roſæ à Sancta Maria. Adfuêre *183.* cumque ſolùm ſupereſſet inſpectio Reliquiarum, delegati ad hoc munus repererunt, Virgineum corpus expleto poſt obitũ anno ferè jam quinde-

tode-

todecimo, oſſibus integris, & ſicca hinc inde carne obductis, ſpirans odorem, quo fragrant ſiccatæ ad Solem Roſæ. Hinc aulam Capituli adiêre luſtraturi primùm Virginis ſepulchrum, è quo certatim fideles hauriebant pulverem ad varia morborum genera depellenda; cumq́; non niſi quinque pōdo terræ viſa ſint eruta, aliunde conſtitit complures modios ex illomet foramine fuiſſe effoſſos. Sed cū exinde Procurator Generalis Ordinis Prædicatorū admonuiſſet Limenſes Patres, habendam eſſe rationem conſtitutionis Urbani VIII. quâ Viris nondum albo Beatorum adſcriptis Apoſtolica authoritate publicus honor interdicitur, illicò intempeſtivum cultum venerabilis Roſæ abolendum cenſuerunt, Populus Sacellum quæſtibus implevit, & ſparſo in vulgus rumore, clam in Hiſpaniam delatum eſſe Roſæ corpus, non leve periculum imminuit Religioſis viris, qui non ſine labore cōpeſcuêre turbas, oſtendentes, ita conſulendū illuſtrioribus Roſæ honoribus,

qui

qui ab Apoſtolica Sede ſperantur. Et his quidem præludit eximia fama San-ctitatis, quæ omnes rapit in admiratio-nem Roſæ. Nimium quantum protēde-retur hoc qualecumque compendium, ſi elogia Præſtantium Virorum hic ſub-necterentur. Non tantùm ſacra D. Do-minici Familia literis communi nomi-ne datis, Sanctā illam, admirabilem, cla-riſſimis illuſtrem miraculis, & prophe-tico ſpiritu, inque omnibus D. Catha-rinæ Senenſi ſupparem dicit, ſed & Li-menſe Cœnobium Patrum ſanctæ Ma-riæ de Mercede, & Nicolaus Maſtrillus Duran Provincialis Societatis Jesu communibus ſuorum votis, & Sacer Ordo Joannis Dei, & PP. Eremitarum S. Auguſtini, & Minorum S. Franciſci, & Eccleſiæ Metropolitanæ Limenſis nomine datæ literæ Summum Pontifi-cem infimis precibus exorant, ut in Sanctos referat Roſam, & tutelarem Limæ concedat: Ejus virtutes enume-rant, ac notiſſimam Sanctitatem, & ad-miranda prodigia. Addenda hic eſſet re-

latio

latio perhonorifica, qua Eminentiſſimus Princeps Decius Cardinalis Azzolinus in ſacra Rituum Congregatione coram Sanctiſſimo D. N. die 15. Septembris 1663. Roſæ virtutes enumeravit, & ſupplices literas novem diverſorum Ordinum, ac Illuſtrium Virorum Limenſium, tres Regis Catholici, tres itidem Eminentiſſimi Card. de Aragonia, & binas Magiſtri Generalis Ordinis Prædicatorum, & perſeverantiam, & augmentum famæ Sanctitatis, & devotionem Populorum, quam amplificatam dicit miraculis ſupra centum novẽdecim ex proceſſu remiſſoriali auctoritate Apoſtolica confecto.

CAPVT XXI.

ROSA poſt mortem, & ſapiſſimè, & multis apparet glorioſa. Eadem in ſceleſtorum converſionibus, & obſtinationum cordium emollienda mirabilis.

PRæfari libet, hæc etiam quæ conſequuntur, prodigia ex authenticis proceſſibus Signorum, Gratiarum, &

Mi-

Miraculorum fuiſſe delecta. Aloyſia de Serrano ut ſæpiſſimè Roſam immortalem vidit, ita ſemel præſertim inter agmina Beatorum à Deipara Virgine deductam ad Solium divinum, & immenſæ gloriæ corona decoratam. Teſtatum reliquit coram Apoſtolicis Judicibus. Quæſtor Gundiſalvus, viginti & duabus vicibus S. Viro conſpicuā fuiſſe gloriam Roſæ, quæ pariter doctori Joanni Del Caſtillo videndā ſe præbuit in fulgidiſſimo lumine, roſis undiq; circumdatam. Deinde verò pluſquàm quinquagies eidem illuxit, multa, ac ſublimia illi edisſerens de felicitatis ſuæ excelſo faſtigio; quin idem in poſtrema depoſitione anni *1663.* perſanctè aſſeveravit, integro ſex menſiū ſpatio interdiu, noctuq; ſe divinitus admiſſum ad tantæ beatitatis ſpectaculum, ac deinde cœleſti Ephæbo à Roſa imperatum ut ſuas vices obiret. Quàmplurimis alijs notæ Sanctitatis Roſa videndam ſe obtulit, nunc in Cœli viridarijs cum Chriſto perambulans, nunc eidem Limanam Urbem, & Regnum Peruanū commendans, nunc vultu

hilari, & jucundo nutu probans ea, quæ referebantur in tabulas à Quæſitoribus virtutum ſuarum, nunc adornans conclave, chartam dirigens, & graphiaria inſtrumenta Notarijs diſponens, excepturis ea, quæ teſtes proferebant in commendationem ſui, & ridenti ore viſa gratiam pro obſequio ſibi exhibito ſpirare. Fuit etiam quæ nocte concubia hæc verba audivit: Roſa verè Sancta eſt, quibus confirmata ſunt ea, quæ de Roſæ Virtutibus juratò protulerat. At Didaco Hyacintho Paceco, qui ex quotidianos hypographicæ artis lucro victitans juſſus fuerat in cauſa venerabilis Roſæ bis mille folia proceſſuum, ſeu actorum intra certum tempus ſcribendo abſolvere, jamque deſperabat ſe oneri parem fore; adeò laſſabantur digiti, ſtupebat brachium, divaricabantur nervi, in ſomnis Roſa ſe ſcribæ ſuo exhibuit, & leniter accedens dexterum jacentis brachiũ comiter arripuit, validè ſtrinxit; & evigilans Pacecus ſcripſit ab aurora ad uſque Solis occaſum, nulla digitorum

laſſi-

laſſitudine, nullo cruciatu nervorum, brachio leviſſimo, & ſupra modum expedito. Perrexit deinde reliquos dies ſcriptioni laborioſæ citra laborem impendere, attonitis quicumque Pacecum noverant, ejusq; pulcherrimum characterem tot chartis illitum viderunt. Decumbebat in Limano Cœnobio P. M. Auguſtinus de Vega Ordinis Prædicatorum tunc Peruviæ Provincialis, jamque de hominis vita conclamatum erat, cum Roſa Chriſtophoro de Ortega ſuis in ædibus dormienti imperat primo diluculo Cœnobium adeat, & Provincialem moribundum conveniat, denuncians, nequaquam illum tunc è vivis abiturum, ſed aliquamdiu ſub Epiſcopali infula in vinea Domini laboraturum, quod re ipſa contigit. Celeberrima peccatorum apud Deum Cauſidica, ut convertantur, & vivant, Roſa fuit. Quàm plurimi ad ſolum Virginei corporis in feretro contactum ita fuere compunctionis ſtimulo perculſi, ut ibidem cœperint coram Populo claris vocibus ſua

ſcelera deteſtari, & inter hos nonnulli juvenes liberioris vitæ, qui eò ſolùm conſilio venerant, ut defunctam pulcherrimam Virginem intuerentur. Succeſſivis deinde intervallis ad Mariam de Oliva Roſæ Matrem ivêre complures, etiam ex Religioſis ordinibus, ut illius egeſtatem aliquo ſubſidio recrearent, profeſſi hoc tributum pendere Roſæ, cui debebant felicem ſuæ vitæ permutationem. Quidam profligatæ conſcientiæ vir, nunquam toto ſacrilegæ vitæ ſuæ decurſu ritè confeſſus, at alterius pietate Roſæ commendatus, ab annoſo conſcientiæ lethargo evigilavit, adeoque animum, quem callus obduxerat, timor Domini emollivit, ut deinceps umbrã ſceleris horruerit. Ex concordi plurimorum, qui confeſſiones exceperant, teſtimonio liquidò conſtitit, poſt imploratum Roſæ in Cœlis auxilium innumeros tum limæ, tum in univerſo Regno ex abyſſo ſcelerum emerſiſſe; quod beneficij genus inter validiora ſolidæ Sanctitatis argumenta ex communi Sanctorum

ententiæ meritò computatur. Quid quòd Limæ paucis à Virginis obitu diebus tortilia diſciplinarum flagella, ſetarum cingula, & variæ ſortis cilicia ob emptorum multitudinem ſubitò defecerunt? Inſignes peccatrices luxuriæ nodis exutæ in calle Virtutis conſtantem fixêre Pedem: In univerſa Peruana regione Sacramentalis Pœnitentiæ adminiſtri communicatis indicijs adſtupuêre tantam morum mutationē in populo à die, qua Roſa in Sponſi ſui Regno cœpit agere cauſam Civium ſuorum. Fœminæ certatim abjecêre veſtium luxum, Religioſa clauſtra cruentis flagrorum ictibus perpetuò perſonuerunt. Confeſſariorum ubiq; ſedilia planctu & gemitibus ſunt obſeſſa, & vir graviſſimus juratus aſſeruit, ex quo Peruvia noſtris detecta patuit, nullum inclaruiſſe divini verbi concionatorem, qui tam univerſalem pœnitentiæ ſpiritum, & luculentum pietatis incendium excitaverit. Et egregiæ quoq; virtutis viros ad ſtudium Sanctitatis accendit veluti Patrem

Joannem de Villalobos Rectorem Tyronum Societatis Jeſu, qui cum à moritura Roſa poſtulaſſet, ut ſe traheret in odorem virtutum ſuarum, ab ejus obitu ſenſit arcanas cordis ſui unctiones, & ſtricturas inſolitas luminum divinorũ. Quid quòd & quòcumque libitum illi fuit, Roſa pertraxit animos rebellantes? Mariam de Xuarà fœminam prædivitẽ & opulentam implacabiliter averſam privignis ſuis Franciſco, & Alexandro de Coloma, & eorum octo Conſobrinis pauperrimis, ita emollivit exorata à Franciſco, ut conſequenti manè illicò matertera reſciderit teſtamentum, quo alijs omnia ſua legaverat, & hæredes ex aſſe ſcripſerit, quos antea oderat mirum in modum. Ludovica Barba vix non exanimis concidebat, cum audiret à Confeſſario ſuo divinitus innotuiſſe Roſæ, quod ipſa religioſum habitũ eſſet aliquando indutura; ſed illicò à morte Roſæ Ludovica exarſit ambitu ſacræ veſtis, quam antea veluti Meduſæ vultũm horruerat. Alteram Ludovicam de

de Mendoza, incertam, ac de Roſæ Sanctitate animo fluctuantem, repentinus angor invaſit, adeò ut manibus, pedibusque mutilatam ſe crederet: gravior ejuſdem ſpirituum caligo, ac tempeſtas mentem obſedit, ac turbatum cor quodam veluti terræmotu ſuccuti cœpit, quæ omnia evanuerunt ſtatim atque elatis vocibus intonuit: Roſa verè Sancta eſt. Uſq; adeò pro Sponſæ ſuæ honore zelabat Sponſus ille divinus, cui venti obediunt, & mare.

CAPVT VLTIMVM.

ROSÆ defunctæ attactu, odore, veneratione, mors, morbus, pericula depelluntur. Eiusdem cingulum, veſtes, ſepulchro exemptus pulvis, & picta imagines, phrœneſim, cancrum, lepram, & omne morborum genus mirabiliter curant.

QVamvis perpetuum prodigium fuerit Roſæ vita, innumeris illam ad aliorum ſalutem miraculis decoravit Deus, quæ ſi omnia percenſerem, pro-

cul à compendij legibus iret hiſtoria noſtra. Præſtantiora quædam ſufficiat indicaſſe; inter quæ principem locum tenet revocata ad vitam Magdalena de Torres filiola ſemeſtris Gregorij Agricolæ, quæ cum exanimis à veſpere ad uſque poſteræ diei lucem jacuiſſet, jamque paratus effodiendo ſepulchro ſarculus adſtaret, attactu veſtis Roſæ illicò viva, & ſana in lecto conſedit. Antonius Bran tribus menſibus cum febri, & angore pectoris congreſſus, tandem jacuit ſine motu, anhelitu, ullove vel minimo ſigno vitali, nec vellicatione, vel pulſu ullum à gelido corpore potuit extundi argumentum ſuperſtitis vitæ, quam tamē poſt aliquod tempus in corpus revocavit Roſa ab adſtantibus implorata. Dum in Templo ſuperfuit virgineum corpus quàmplurimis manifeſtam ſalutem attulit, veluti Elizabethæ Duran, cujus brachium à multo tempore ſiccum, & inutile humana ope curari non poſſe, Medici ſtatuerant; Et ſervus Æthiops qui dexteri brachij, ma-

nuſque

nusque uſum ex plica, & nervorum attractione amiſerat: Et Georgius de Aranda Presbyter qui ob excepta in ſiniſtro brachio vulnera in belloChilenſi, ſanie, convulſione, ac tumore attractã manum, vegetam, ſanam, & flexibilem reperit: Et Alphonſus Diaz mendicus toti Limæ notiſſimus, qui humili nixus fulcro manumque & pedem ex attractione inutiles per ſolum trahens, illicò exilivit in pedes, poſtquam ad Roſæ tumulum oravit: Adrepſerunt & pueri duo Æthiopes quorum alter nec palmum à terra erigere ſe, alter vix grallis utcumque librare ſe poterat; & Roſæ beneficio extemplò incolumes duxere per templum choreas. Pueros quàmplures varijs morbis implicitos repentè Roſa incolumitate donavit, ideoque certatim de manu in manum porrigebantur, ut ad ſalutiferum contactum pervenirent. Quid porrò enumerem revocatos à faucibus mortis adhibito cingulo, velis, particulis veſtium, aut alijs, quæ pia ſedulitas Roſæ corpori admo-

verat? Nullum pene genus ægritudinis eſſe reor, quo aliqui pertentati ſalutem Roſæ non debuerint. Et capite laborantes, & intolerabili cruciatu dentium, & oculis aliquamdiu capti, & cancrena peruſti, lepra, impetigine, apoſtemate, arthritide, hydrocela, angina, ad ultimum vitæ diſcrimen adducti: Et ex alto in profundas foveas prolapſi, & ab equis ſuper irruentibus oppreſſi: Et qui mortem hauſerant in poculis venenatis: Et quibus non niſi ad dolorem & onus luxata brachia, pedeſve ſupererant. At quos urebat ardentiſſima febris, tàm præſentem Roſæ opem experti ſunt, ut omnem adnotandorum diligentiam ſuperaverint, & Joannes Lobo Presbyter ſacramento coram Judicibus firmaverit, ſe diverſiſſimis locis Chuquiſaquæ, Potoſij, Oruræ, alibi flagitantibus promiſcuè omnis ætatis, ſexus, conditionis infirmis præbuiſſe potum vivificæ terræ, exemptæ ſepulchro Roſæ, & illicò in omnium conſpectu ferè innumera curata fuiſſe languorū genera, & febres

præ-

præcipuè ſtatim abactas. Pepercerat hæc terra prodigiosè corpori Roſæ, namque cum Limenſe Cœnobium trecentos numeret Religioſos viros, ut aulà Capitularis excipere poſſit omnia decedentium cadavera, ex agro Panamæ advecta gleba fuit tenuis, ſoluta, arenoſa, & innato calore ſubtiliter vorax, quo extemplò reſolvat oſſium duritiem, & ingeſta funera abſumat. Mirum dictu! unico, totoq́; illo ſpatio, ubi ſacrum Roſæ corpus immiſſum fuit, gleba mutavit indolem, ac ferè pumicea ſoliditate in ſe coacta obduruit, ut ſolùm ibi digitis, levique manu teri, aut frangi nequeat; quin ferro opus ſit ut excavetur: non ſic reliqua illius cemeterij ſuburra tritu facillima, tractabilis, fluida. Porrò in hoc Roſæ Cœnotaphio ad perenne humani generis beneficium viva ſalutiferi pulveris ſcaturigo latet, quod præſertim patuit anno 1632. cum poſt exportatos inde, totoque Regno diſtributos terræ cophinos, vix tria, vel quatuor pondo cavo ſcrobiculo eruta

viſa

viſa ſunt. Et cum pater F. Bernardus Marques paucis ante diebus totam immiſiſſet brachium foramini, paulò poſt ſuccreſcente intus pulvere, vix manum immergere totam potuit. Sexenni Virgini muſculos gutturales inflammarat Synnāche, & Chirurgus ulcere inſpecto negaverat puellam curari poſſe, namque cancrena ſe plagæ inſinuaverat, & eroſæ carnes fruſtillatim ulceri excidebant: atque indies ſerpebat malum. At epoto ſalutifero pulvere convaluit. Ab annis viginti Abbatiſſa Monaſterij S. Claræ miſerrimè torquebatur ex inflatione tibiæ, in qua ſparſim pluſquàm quadraginta ulcerum hiabant ora, ſed & febrim per viſcera ſævientem extinxit, & vulnera clauſit pulvis hic ſalutaris. Sed quid ſingula enumerem? Fœminas præcipuè puerperij doloribus tabeſcentes præſentiſſimo auxilio Roſa ſæpiſſimè recreavit, idcircò quamplurimis pueris, ac puellis, additum fuit cognomen de Roſa in perpetuum beneficij monumentum. Ipſa natura voluit aliquando

liquando ſupereſſe mnemoſynon beneficij à Roſa collati, veluti in Petro de Quixano, qui cum tranſverſim actus in utero matrem exanimaret, ope Roſæ prodivit ſtatim, pictam gerens in dextera palpebra roſam. Et aliàs huic novi Orbis Thaumaturgæ optemperarunt mutatæ naturæ vices, ut quando Tauros ferociter irruentes compeſcuit, & piſcibus imperavit, ut in retia confluerent, & puellæ decenni, vires addidit, ut pondus erigeret, cui quatuor robuſti baiuli impares fore credebantur. Quin etiam mentem aliquibus ab ejus ſtatu dimotis illicò redonavit. Hinc univerſæ Peruviæ incolis commune ſtudium fuit, in prodigioſæ virtutis memoriam paſſim per ædes, Roſæ effigiem habere, cujus oſculo quàmplurimi cum morte luctantes, enormiter ſaucij, per humum ſolutis membris repentes, ſalutem illicò receperunt. Ex his imaginibus aliquæ pallentem Roſæ vultum referentes, viſæ ſunt venuſtè in genis rubere, & blando fulgore hilaritatis ſuæ, omnium

animos accendere ea die, qua publicè perlectæ ſunt Apoſtolicæ literæ compellentes undique fideles ad Roſæ prodigia ſacris Judicibus deferenda. Horum admirabilem & copioſam narrationem qui velit, conſulat Hiſtoriam de Venerabilis Roſæ vita, elegantiſſimè, & ingeniosè contextam à R. P. M. Leonardo Hanſen Provinciali Angliæ Ordinis Prædicatorum.

F. Antonius Gonzalez.

FINIS.

c
BA691
G643a1

John Carter Brown